

Verneområdestyret
Nordkvaløya-
Rebbenesøya
landskapsvernområde

Møteinnkalling

Utvalg:	Nordkvaløya - Rebbenesøya verneområdestyre
Møtested:	, Koppangen brygger
Dato:	27.11.2025
Tidspunkt:	14:45

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Vi møtes på kontoret hos forvalterne til lunsj 12.30. Styreleder for Lyngsalpan blir også med på dette.

Styret har ønsket et besøk til Aurora Spirit, vi blir med på omvisning kl 14.00.

Det legges opp til styremøte på Koppangen brygger kl 16.00 etterfulgt av juleavslutning for styret med middag og sosialt samvær fra kl 18.00.

Retur hjem fredags formiddag.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 44/25	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste 27. november 2025		2025/113
ST 45/25	Godkjenning av møteprotokoll for styremøtet 15. september 2025		2025/113
ST 46/25	Klage på vedtak av 15. september 2025 på eiendom 28/3, Skjærvika, Nordkvaløya	X	2024/10960
ST 47/25	Bygg på eiendom 28/2, Nordkvaløya		2024/11249
ST 48/25	Midler til drift av Nordkvaløya-Rebbernesøya verneområdestyre 2026		2025/11694
ST 49/25	Midler til tiltak for Nordkvaløya-Rebbernesøya verneområdestyre 2026		2025/11694
ST 50/25	Møteplan 2026		2025/113
ST 51/25	Møtegodtgjørelse og reiseregning 27. november 2025		2025/113
ST 52/25	Eventuelt for styremøtet 27. november 2025		2025/113
RS 6/25	Tilbakemelding - utvidet vern - vern av steinbit i Ytre Karlsøy marine verneområde		2024/8942
RS 7/25	Skadefelling og lisensfelling i verneområder - Nordkvaløya - Rebbernesøya landskapsvernområde		2025/10777
RS 8/25	Orientering om revisjon av verneforskriftene		2025/9889

Verneområdestyret
Nordkvaløya-
Rebbernesøya
landskapsvernområde

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/113-22

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 19.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebbernesøya verneområdestyre	44/25	27.11.2025

Godkjenning av møteinnkalling og saksliste 27. november 2025

Forvalters innstilling

Møteinnkalling og saksliste for styremøtet 27. september 2025 godkjennes.

Saksopplysninger

Møtet ble første gang varslet 5. desember 2024. Sakspapirene sendes ut minimum en uke før møtet.

Vurdering

Verneområdestyret
Nordkvaløya-
Rebbernesøya
landskapsvernområde

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/113-23

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 19.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebbernesøya verneområdestyre	45/25	27.11.2025

Godkjenning av møteprotokoll for styremøtet 15. september 2025

Vedlegg:

1 off møteprotokoll 150925

Forvalters innstilling

Protokoll for styremøtet 15. september 2025 godkjennes.

Saksopplysninger

Forslag til møteprotokoll ble sendt ut på e-post i etterkant av møte for eventuelle endringer.

Vurdering

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/11249-4

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 19.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebberesøya verneområdestyre	47/25	27.11.2025

Vedlegg:

- 1 Rivning og oppbygging av ny hytte på eiendom 282 på Nordkvaløya - Nordkvaløya - Rebberesøya landskapsvernområde
- 2 Innvilget dispensasjon til riving og oppbygging av ny hytte og uthus på eiendom 282 i Nordkvaløya - Rebberesøya landskapsvernområde
- 3 Nordkvaløya, Klubbvik
- 4 Opplysninger om bygninger - Nordkvaløya - Rebberesøya landskapsvernområde - Karlsøy 28/2 - bygg på eiendom

Forvalters innstilling

Saken legges fram uten innstilling.

Saksopplysninger

I 2016 oppdaget Statens Naturoppsyn at hytta på eiendom 28/2 var revet og bygget ny.

Dette ble dokumentert ved befaring, og verneområdestyret hadde saken til behandling 28. november 2016 (vedlegg 1). Styret ba da om en redegjørelse for byggene på eiendommen, se vedlegg 3.

Grunneier fikk dispensasjon til tiltaket 26. januar 2017.

Både hytte, uthus/utedo, grillhytte og gapahuk ble bygget i 2016 og stod ferdig i 2017. Grillhytta ble ført opp i 2001-2002, og var der før vernet trådte i kraft.

Den gamle hytta ble revet og ny ble oppført i 2016. Restmaterialet fra den gamle hytta ble brukt til å bygge gapahuken.

Sjåen og utedoen ble bygget i 2017. Det er ikke gjort noen endringer siden da.

Hytte og uthus/utedo fikk dispensasjon i 2017.

Bilder og mer informasjon står i vedleggene i saken.

Det er bygget noe større platting og flere gangveier enn det som var der opprinnelig.

2003

2025

2025

2003

2025

2025

2025

Verneregler

Nordkvaløya-Rebbnesøya landskapsvernområde ble vedtatt opprettet 4. juni 2004

med det formål å bevare et større, sammenhengende kystområde som er representativt for kystnaturen i Troms. Området har godt utviklede kvartærgeologiske landskapselementer og spor av rike kulturtradisjoner helt fra steinalder og frem til i dag jf. Verneforskriften § 2.

Vernebestemmelsenes § 3:

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. det må ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Eksempler på dette er: oppføring av nye bygninger, anlegg og varige og midlertidige innretninger, opplag a båter, hensetning av campingvogner, brakker o.l., fremføring av nye luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygning av veier, nyplanting, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og planering av masse, ny utføring av kloakk eller andre konserterte forurensingstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Opplistingen er ikke uttømmende.

Forvaltningsmyndigheten kan imidlertid gi tillatelse til:

Oppføring av hytter og andre bygninger i samsvar med forvaltningsplan i områder der det ikke vil forringe verneverdien vesentlig. Det kan stilles krav til utforming av nye bygninger jamfør §5, pkt. 5.

Forvaltningsplanen for landskapsvernområdet legger føringer på hvordan man skal behandle søknader om oppsetting av nye bygninger i området, innenfor rammene av verneforskriften. Utdrag fra Forvaltningsplan for Nordkvaløya-Rebbenesøya landskapsvernområde følger under:

5.2 Mål og utfordringer for bebyggelsen

Det er en del av verneformålet å ta vare på et representativt kystområde for kystnaturen i Troms der kulturtradisjoner helt fra steinalder og frem til i dag er fremhevet. Landskapet med den tradisjonelle bebyggelsen er en naturlig del av landskapsrommet. Bevaring av bebyggelsen og kulturmiljøene i området er en viktig del av landskapsopplevelsen.

Forvaltningsutfordring: *Nordkvaløya – Rebbenesøya landskapsvernområde skal forvaltes slik at eksisterende bygninger og bygningsmiljøer kan brukes, og holdes vedlike. Bygningsmassen skal ikke være skjemmende for kulturlandskapet. Nybygging må ikke skje i sårbare områder, og i ubebygde områder. En del av formålet med vernet er også å ta vare på kulturminner. Begrunnelsen for å ta vare på kulturminner er at de har verdi som kilde til kunnskap, som grunnlag for opplevelse og som bruksressurs.*

Bygninger og bygningsmiljø er en viktig del av kulturlandskapet og kulturmiljøet innenfor verneområdet skal tilpasses stedlig landskap og kulturmiljø. All bygging skal skje i samsvar med lokal byggeskikk, og det skal tas landskapsmessige hensyn.

Retningslinjer vedlikehold:

- Innvendig vedlikehold er ikke søknadspliktig
- Utvendig vedlikehold som endrer fasaden vil være søknadspliktig
- Dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg og vil være søknadspliktig på linje med en ny bygning.
- Tilbakeføring til dokumentert opprinnelig utseende anses som restaurering og er søknadspliktig

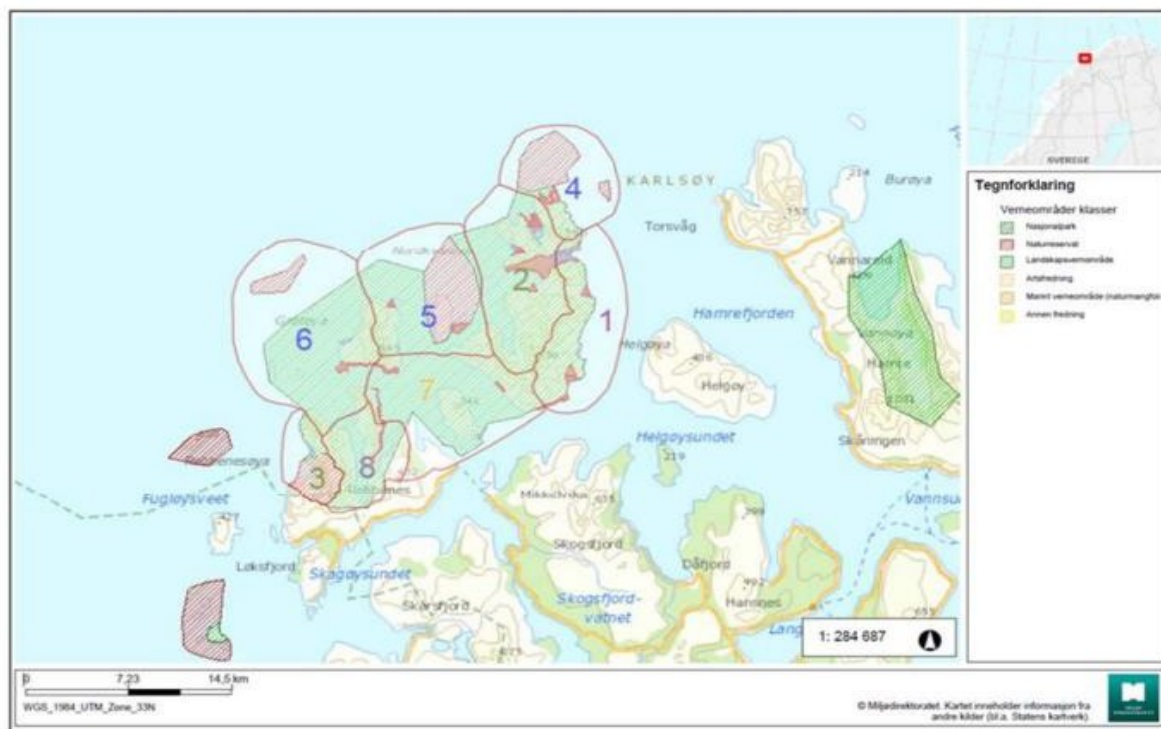
Retningslinjer ombygging - omdisponering:

- Ombygging/fasadeendring krever tillatelse etter verneforskriften og Naturmangfoldlovens § 48, også Plan- og bygningsloven (Pbl.). Slike søknader må vurderes av kulturminnemyndigheten. Forvaltningsmyndighet videresender søknad for uttalelse.
- Bruksendring uten fasadeendring er ikke søknadspliktig etter verneforskriften, men er søknadspliktig etter Pbl.

Retningslinjer nybygg:

- Oppføring av nye bygg krever tillatelse fra forvaltningsmyndighet
 - Søknad sendes verneområdestyret
 - Verneområdestyret videresender alle søknader til kulturminnemyndigheten for vurdering etter kulturminneloven
 - Søker må også søke kommunen om byggetillatelse i hht. Plan- og bygningsloven dersom det gis tillatelse fra verneområdestyret og kulturminnemyndighet.
- Gjenoppføring av bygg regnes som oppføring av nytt og hjemles i verneforskriftens §5, pkt. 5 i områder der dette ikke vil forringe verneverdien nevneverdi, dvs i område 1 og 7. Gjenoppføring utenfor disse to områdene må i tilfelle vurderes etter Naturmangfoldlovens § 48.
- Ved eventuell gjenoppføring skal bygningen ha samme størrelse og ha samme bygningsmessige utforming.
- Nye bygninger skal ikke tillates utenfor områder med eksisterende bebyggelse, og kan dessuten bare tillates i landskapsområde 1 og 7. Når det gjelder landskapsområde 7 kan det tillates tiltak vest for Bårsetsundet. I landskapsområde 1 kan det tillates tiltak konsentrert til eksisterende bebyggelse.
- Følgende områder må skjermes for nye tiltak: Steikarvika, Rekvika, Faulbergvika, Rødgammen, Breidvika, Nordskar og Bårset, strekningen Bøtneset til Sørgrøtøy, Østsiden av Andammen, Sørskarvågen og Måsvær.
- Det bør stilles krav til plassering og utforming av nye bygg i verneområdet
- Nye bygg skal i størst mulig grad tilpasses lokal byggeskikk
- Innenfor eksisterende kulturmiljø kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til gjenoppføring av forfalte bygninger på eksisterende grunnmurer i bygningsmiljøer
 - Bør ha samme utvendige volum som opprinnelig bygning
 - Bør ha samme utvendige detaljeringsnivå og fasade som opprinnelig bygning. Her tenkes det på takutspring, vindskier, utvendig kledning, taktekking, skorstein, vinduer, dører.....etc.
 - Søker må, så langt det er mulig, dokumentere hvordan opprinnelig bygning så ut
- Gjenoppføring etter f.eks. brann krever også tillatelse fra verneforskriften. Samme krav som kulepunkt over.
- Bygningsavfall skal ikke etterlates i verneområdet. Kommunen skal gi vilkår for håndtering av avfall sammen med byggetillatelse.

I henhold til geologisk viktige områder, er det de områdene som er merket med rødt i kartet under som har særdeles høy verneverdi og som må skjermes for nye tiltak.

Retningslinjer riving av bygninger:

- Riving må vurderes av kulturminnemyndighet og eventuelt vedtak fattes.
- Det må også søkes om rivingstillatelse til kommunen i hht. Plan- og bygningsloven, unntatt for uthus mindre enn 15 m².
- Rivingsavfall kan ikke etterlates i verneområdet. Kommunen skal gi vilkår for håndtering av dette sammen med rivingstillatelsen.

Alle saker som berører natur skal også vurderes etter lov om naturmangfold §§ 8-12 jamfør samme lovs § 7.

Vurdering

Eiendommen befinner seg i sin helhet på Nordkvaløya. Dette området inngår i landskapsområde 1, hvor det kan tillates tiltak knyttet til eksisterende eiendom.

Ifølge forvaltningsplanens kapittel 5 er en del av verneformålet å ta vare på et

representativt kystområde der den tradisjonelle bebyggelsen er en naturlig del av landskapsrommet. Bevaringen av bebyggelsen og kulturmiljøene i området er en viktig del av landskapsopplevelsen. Bygninger og bygningsmiljø er en viktig del av kulturlandskapet og kulturmiljøet innenfor verneområdet skal tilpasses stedlig landskap og kulturmiljø.

Forvaltningsplanen for Nordkvaløya-Rebbnesøya landskapsvernområde fastsetter at all ombygging som endrer bygningens karakter ansees som nybygg. Også tilbakeføring til opprinnelig utseende som innebærer skifte av utvendig materiale er søknadspiktig på lik linje som vedlikehold/restaurering. Det kreves ikke dispensasjon fra verneforskriften til bruksendring dersom det ikke medfører eksteriørmessig forandring.

All bygging skal skje i samsvar med lokal byggeskikk, og det skal tas landskapsmessig hensyn.

Fylkeskommunen påpeker i sin rapport om kulturminner og kulturmiljø på Nordkvaløya at bygninger som er eldre enn 1945 står i en særstilling på grunn av brenningen av bygg lenger nord og øst. Noe som gjør slike bygg sjeldne og dermed får styrket verdi av kulturmiljøet de inngår i. Utbedring av slike bygninger må skje i nært samarbeid med kulturvernmyndighetene.

Det var i forbindelse med arbeidet med å legge inn bilder i et Naturoppdrag at flere byggverk i landskapsvernområdet ble oppdaget. Dette førte til at verneområdestyret vedtok å få oversikt og rette opp i disse forholdene. Naturoppdrag er et nettbasert hjelpemiddel for forvaltningsmyndigheten og oppsynsmyndigheten for å bedre og enklere kunne følge med på tilstand og tiltak i verneområdene i Norge.

Ut fra bildene ser det ut til at hytta er bygget noe større enn opprinnelig. Inngangsdøren er flyttet og det er satt opp solcellepanel. Dispensasjonen fra 2017 som gjelder både hytta og sjåen og utedoen spesifiserte ikke utforming på byggene, kun at de skulle føres opp på samme sted som de gamle stod.

Grillhytten stod fra før vernet.

Gapahuken ble beskrevet ført opp med restene av hytta, også i søknaden om riving og oppføring av ny hytte i 2017. Gapahuken er ikke nevnt i dispensasjonen fra 2017.

Det er dukket opp en god del mer platting og gangveier enn det var opprinnelig.

Verneområdestyret må ta stilling til om alle byggene på eiendommen omfattes av dispensasjonen fra 2017, eller om noe krever egen dispensasjonssøknad.

Det foreligger nok kunnskap om området (verneforskriften, forvaltningsplanen,

naturbase.no, rapporter for verneområdet) til at en dispensasjon kan vurderes, jf. Naturmangfoldloven § 8, og § 9 vil derfor ikke komme til anvendelse.

En dispensasjon kan i dette tilfellet kunne skape en presedens for å tillate oppføring av bygninger i et område i landskapsvernområdet hvor det ikke åpnes for nybygg. En dispensasjon vil ikke være i tråd med vedtatt forvaltningsplan. Men dersom tiltakene ikke har ført til store endringer på bygningsmassen og holder seg til lokal byggeskikk **kan** små endringer vurderes tillatt. Alle søknader om dispensasjon skal vurderes på eget grunnlag, jf. Naturmangfoldloven § 10. Gjenreising/vedlikehold av eventuelle andre bygg må omsøkes ved egen søknad.

Da det ikke har skjedd noe forringelse av naturmangfoldet i denne byggeprosessen vil en vurdering i henhold til Naturmangfoldloven §§11 og 12 ikke ansees som relevant i denne saken. Vi gjør likevel oppmerksom på at det er tiltakshaver som sitter med ansvaret for at naturmangfoldet ikke skades ved tiltak, og et eventuelt erstatningsansvar ved eventuell skade på naturmangfoldet.

Arkivsaksnr: 2016/8160-1

Saksbehandler: Oddrun Skjemstad

Dato: 28.11.2016

Offl §13, Fvl § 13

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nord-Kvaløya og Rebbenesøya verneområdestyre		

Rivning og oppbygging av ny hytte på eiendom 28/2 på Nordkvaløya, Nordkvaløya-Rebbenesøya Ivo

Vedlegg

- 1 Oppfølging av ulovligheter i verneområder - veileder

Forvalters innstilling

Det legges opp til en diskusjon på denne saken på møtet og at styret i løpet av styremøtet tar stilling til hvordan denne saken skal håndteres videre. Saken legges derfor frem med to alternative forslag til vedtak:

1. Nordkvaløya – Rebbenesøya verneområdestyre anmelder forholdet til politiet. Verneområdestyret tar likevel kontakt med grunneier og ber hytteeier søke om tillatelse til tiltaket.
2. Nordkvaløya-Rebbenesøya verneområdestyre anmelder ikke forholdet, men kontakter hytteeier og ber om at det søkes om dispensasjon til tiltaket.

Saksopplysninger

SNO var sommeren 2016 på tokt i Nordkvaløya-Rebbenesøya landskapsvernområde og oppdaget på denne turen at det var revet ei hytte på eiendom 28/2 på Nordkvaløya. Jon-Ove Scheie i SNO tok kontakt med verneområdeforvalter for å høre om det var gitt noen nye dispensasjoner på denne eiendommen. Bildene under viser hytten før den ble revet:

Følgende bilder ble tatt på eiendommen under SNO sin tokt i området:

Verneområdeforvalter tok etter henvendelse fra SNO kontakt med Karlsøy kommune for å høre om de hadde fått noen søknad om tiltak på eiendommen. Kommunen hadde ikke fått noen søknad på tiltaket. Kommunen dro derfor ut til Nordkvaløya på befaring og kunne konstatere at det var bygd opp en ny hytte eiendommen:

Vurdering

Nordkvaløya-Rebbenesøya landskapsvernområde ble vedtatt opprettet den 4. juni 2004 med det formål å *bevare et større, sammenhengende kystområde som er representativt for kystkulturen i Troms. Området har godt utviklede kvartærgeologiske landskapselementer og spor av rike kulturtradisjoner helt fra steinalder og frem til i dag.*

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

«Det må ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Eksempler på dette er: oppføring av nye bygninger, anlegg og varige og midlertidige innretninger, opplag av båter, hensetting av campingvogner, brakker o.l., fremføring av nye luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, nyplanting, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og planering av masse, ny utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må anses å endre landskapets art eller karakter vesentlig.», jfr. Verneforskriftenes § 3, pkt 1.

I henhold til verneforskriftenes § 5, pkt 5 kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til: *«Oppføring av hytter og andre bygninger i samsvar med forvaltningsplan, i områder der dette ikke vil forringe verneverdien vesentlig. Det kan stilles krav til utformingen av nye bygninger.»*

Bygningsmassen i verneområdet bør ikke være skjemmende for landskapet. For at dette skal kunne oppnås, bør alle bygningene i landskapet vedlikeholdes. Huseiere, eller ansvarlige for bygninger eller byggverk, er også i henhold til plan- og bygningsloven pliktig å holde dette i en slik stand at det ikke oppstår fare for skade på, eller vesentlig ulempe for person, eiendom eller miljø og slik at dette ikke virker skjemmende i seg selv eller i forhold til omgivelsene.

Bortsett fra uthus under 15 m², er rivning av bygninger søkepliktig etter plan- og bygningsloven. For å rive en bygning på eget initiativ må eier derfor søke om rivingstillatelsen fra kommunen. I tillegg til reglene om rivning i plan- og bygningsloven må kommunen og eiere av bygninger også ta hensyn til verneforskriften ved planlegging eller pålegg om rivning. Bygningene i verneområdet inngår i kulturmiljøene, og dermed i kulturlandskapet, som er en del av verneformålet. Verneforskriften tillater ikke tiltak som kan virke negativt på verneformålet.

Rivning av bygninger er ikke spesifikt nevnt i verneforskriften. Det er derfor ingen hjemmel til rivning av bygg. Dersom søknader om rivning av bygg skulle bli aktuelt, må forvaltningsmyndigheten gjøre en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle om rivning av den aktuelle bygningen vil være i strid med verneformålet. En eventuell tillatelse må vurderes etter Naturmangfoldlovens § 48.

I henhold til verneforskriftene kan bygninger vedlikeholdes for å opprettholde samme standard som på vernetidspunktet uten at det må søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse.

I enkelte tilfeller kan det være tvil om et tiltak defineres som vedlikehold eller nybygg. Et typisk tilfelle er at forfallet har gått så langt at bygningen ikke lenger har funksjon som husvære. I slike tilfeller vil en helhetsvurdering legges til grunn der takets og bærende konstruksjoners tilstand vil være av stor betydning. Hvis taket er intakt bør bygningen kunne vedlikeholdes i henhold til vernebestemmelsene. Dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg og vil være søknadspliktig på linje med en ny bygning.

Tiltak som innebærer fasadeendring, ny pipe, skifte til nye vindustyper og ny kledning som bryter med lokal byggeskikk betraktes ikke som vedlikehold. Vedlikehold omfatter heller ikke utvidelser eller ombygginger i form av at bærende konstruksjon skiftes ut eller at bygningen etter arbeidet fremstår som vesentlig fornyet. I slike tilfeller må det søkes til forvaltningsmyndigheten om tillatelse.

Vedlikehold som endrer bygningens karakter skal vurderes som ombygging. Med ombygging menes bygningsmessige endringer innenfor eksisterende grunnflate som fører til endring i bygningens konstruksjon, form og eksteriør. Eksempel på ombygginger er når bærende konstruksjoner skiftes ut og bygningen fremstår som i det vesentlige fornyet (jf. plan- og bygningslovens § 87), bruk av andre materialer, form og dimensjoner for ytterpanel, dører og vinduer, piper og taktekking og endringer av raft og/eller mønehøyde.

Ved behandling av søknader om tilbygg og ombygginger må det vurderes om tiltaket strider mot verneformålet og om endret bruk kan komme i konflikt med verneformålet. Formålet med vernet i området er i stor grad knyttet til landskapet og kulturlandskapet, herunder bebyggelsen og kulturminner/kulturmiljøer. Store og omfattende ombygginger vil derfor kunne være i strid med verneformålet.

Ombygging i slike tilfeller er ikke hjemlet i verneforskriften, og må derfor vurderes etter Naturmangfoldloven § 48.

I dette tilfellet er det rivning av et bygg, og det er satt opp et nytt noenlunde tilsvarende bygg på samme fundament. Forvalter vet ikke målene på det gamle bygget, og heller ikke på det nye. Ut fra bildene kan det se ut som de to byggene har samme størrelse. I og med at dette er i landskapsvernområdet er dette som sagt søknadspliktig tiltak i forhold til verneforskriften.

Verneområdestyret har ikke mottatt noen søknad om tiltaket. Styret må derfor vurdere hvordan denne saken skal håndteres.

I henhold til styrets vedtekter skal medlemmene av styret forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde. Alle representantene i styret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretagelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven.

Videre har styret et selvstendig ansvar for å påse at alle brudd på verneforskriftene som styret får kjennskap til blir rapportert/anmeldt til politiet dersom det er grunn til å tro at forholdet er straffbart.

Miljødirektoratet har nylig utarbeidet en veileder i hvordan ulovligheter i verneområder skal håndheves.

Naturmangfoldloven har flere bestemmelser om håndheving og sanksjoner ved brudd på regelverket. Dette er bestemmelser om:

- Retting og avbøtende tiltak (§ 69)
- Direkte gjennomføring (§ 71)
- Tvangsmulkt (§ 73)
- Miljøerstatning (§ 74)
- Straff (§ 75)

Disse virkemidlene kan i utgangspunktet benyttes på alle typer overtredelser av lov, forskrift og enkeltvedtak.

Det er viktig at forvaltningen følger opp overtredelser. En utbredt praksis med etterfølgende tillatelse vil gi et uheldig inntrykk av at det er enklere å få tilgivelse enn tillatelse. Manglende oppfølging av overtredelser i verneområder kan føre til at respekten for vernereglene svekkes.

Hovedregelen er at overtredelser av verneforskriften skal anmeldes. I vurderingen av hvorvidt en overtredelse skal anmeldes eller ikke, må effekten av ikke å anmelde overtredelsen også vektlegges.

Dersom ett eller flere av følgende momenter er til stede **skal** saken normalt anmeldes:

- Omfattende brudd på lov/forskrift/tillatelse
- Overtredelsen har store konsekvenser for naturmangfoldet eller risiko for dette
- Det foreligger sterk grad av utvist skyld
- Det foreligger sterke allmennpreventive hensyn

Denne overtredelsen har ingen konsekvenser for naturmangfoldet eller risiko for naturmangfoldet. Bygget som er satt opp er satt opp på samme fundament som den forrige hytta. Grunneier ville mest sannsynlig fått dispensasjon til tiltaket dersom de hadde søkt. Som en kan se av bildene av den gamle hytta var den i dårlig forfatning og det nye bygget er estetisk finere. Det er imidlertid viktig av forvaltningen får slike søknader om tiltak før tiltaket tar til slik at man kan vurdere om det er grunnlag for å gi en tillatelse og vurdere om det er nødvendig å sette vilkår av hensyn til verneformålet.

Det er mulig at hytteeier har handlet i god tro, og antatt at slike saker dreier seg om vedlikehold, og ikke tenkt at dette vil være søknadspliktig i hht. verneforskriftene. Dette med rivning av bygg er ikke nevnt i forskriftene, og da har kanskje hytteeier trodd at dette ikke var søknadspliktig. Verneområdestyret har utarbeidet forslag til forvaltningsplan for området. Utkast til plan ble sendt til alle grunneiere i verneområdet i

september. I forvaltningsplanen omhandles dette med bygg grundig. Utkast til plan ble sendt ut etter at dette tiltaket var iverksatt. Det er derfor grunn til å tro at ikke regelverket var så godt kjent for alle med eiendom i landskapsvernområdet. Senere behandlinger i verneområdet vil kunne håndheves strengt da alle har hatt god mulighet til å sette seg inn i regelverket som gjelder, og de ulike vurderinger som vektlegges.

Dette med restriksjonsnivået skal også tas med i betrakting når en vurderer anmeldelse eller ikke. Det er strengere restriksjoner i et naturreservat enn hva det er i et landskapsvernområde. Her er det bygd i et landskapsvernområde hvor man kan få tillatelse til slike tiltak dersom en søker.

Torhild Tollefsen og Ulf
Thorsteinsen

Saksbehandler Oddrun Skjemstad

Vår ref. 2016/8160 - 432.2

Dato 26.01.2017

Innvilget dispensasjon til riving og oppbygging av ny hytte og uthus på eiendom 28/2 i Nordkvaløya - Rebbernesøya landskapsvernområde

Viser til søknad om dispensasjon til riving og oppsetting av ny hytte og uthus på eiendom 28/2 på Nordkvaløya i Karlsøy kommune. Verneområdestyret for Nordkvaløya-Rebbernesøya landskapsvernområde har, i styremøte 25/1 2017, behandlet søknaden og fattet følgende **vedtak**:

Det gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon til riving av hytte og uthus på eiendom 28/2 på Nordkvaløya i Nordkvaløya-Rebbernesøya landskapsvernområde. Det gis også med hjemmel i verneforskriftens § 5, pkt. 5 tillatelse til oppføring av hytte og uthus på samme fundament som de gamle byggene sto på. Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig til at søknaden kan innvilges. En dispensasjon i dette tilfellet vil ikke stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Det vil fortsatt være samme antall bygg i området. Dispensasjon gis med følgende vilkår:

- Materialer fra de gamle byggene skal fjernes, og det skal ryddes, slik at de ikke blir liggende til sjenanse og til fare for dyr og mennesker. Eventuelt miljøfarlig avfall må leveres til godkjent mottak
- Verneområdestyret ønsker å få tilsendt bilde av det nye uthuset når det er ferdig.

Det gjøres oppmerksom på at en tillatelse etter verneforskriften og naturmangfoldloven ikke fritar for innhenting av nødvendig tillatelse etter annet lovverk.

Klageadgang: Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer

Fullstendig saksgang og vurderinger kan leses under. Vedtak legges i miljøvedtaksregistret.

Med vennlig hilsen

Oddrun Skjemstad
verneområdeforvalter

Kopi til:
Karlsøy kommune
Fylkesmannen i Troms

VERNEOMRÅDESTYRET

NORDKVALØYA-REBBENESØYA
LANDSKAPSVERNOMRÅDE

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2016/8160-4

Saksbehandler: Oddrun Skjemstad

Dato: 12.01.2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nord-Kvaløya og Rebbenesøya verneområdestyre	5/17	25.01.2017

**Søknad om dispensasjon til riving og oppbygging av ny hytte
og uthus på eiendom 28/2 i Nordkvaløya-Rebbenesøya
landskapsvernområde**

Vedlegg

- 1 Nordkvaløya, Klubbvik
- 2 20160501_184440_resized
- 3 20160501_102259_resized
- 4 20160501_102240_resized
- 5 20160501_102254_resized
- 6 20160501_102234_resized
- 7 20160501_102222_resized
- 8 20160501_102217_resized

Saksprotokoll i Nord-Kvaløya og Rebbernesøya verneområdestyre - 25.01.2017

Vedtak

Det gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon til riving av hytte og uthus på eiendom 28/2 på Nordkvaløya i Nordkvaløya-Rebbernesøya landskapsvernområde. Det gis også med hjemmel i verneforskriftens § 5, pkt. 5 tillatelse til oppføring av hytte og uthus på samme fundament som de gamle byggene sto på. Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig til at søknaden kan innvilges. En dispensasjon i dette tilfellet vil ikke stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Det vil fortsatt være samme antall bygg i området. Dispensasjon gis med følgende vilkår:

- Materialer fra de gamle byggene skal fjernes, og det skal ryddes, slik at de ikke blir liggende til sjenanse og til fare for dyr og mennesker. Eventuelt miljøfarlig avfall må leveres til godkjent mottak
- Verneområdestyret ønsker å få tilsendt bilde av det nye uthuset når det er ferdig.

Det gjøres oppmerksom på at en tillatelse etter verneforskriften og naturmangfoldloven ikke fritar for innhenting av nødvendig tillatelse etter annet lovverk.

Klageadgang: Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet.

Klagefristen er 3 uker fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Forvalters innstilling

Det gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon til riving av hytte og uthus på eiendom 28/2 på Nordkvaløya i Nordkvaløya-Rebbernesøya landskapsvernområde. Det gis også med hjemmel i verneforskriftens § 5, pkt. 5 tillatelse til oppføring av hytte og uthus på samme fundament som de gamle byggene sto på. Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig til at søknaden kan innvilges. En dispensasjon i dette tilfellet vil ikke stride mot verneformålet

eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Det vil fortsatt være samme antall bygg i området. Dispensasjon gis med følgende vilkår:

- Materialer fra de gamle byggene skal fjernes, og det skal ryddes, slik at de ikke blir liggende til sjenanse og til fare for dyr og mennesker. Eventuelt miljøfarlig avfall må leveres til godkjent mottak
- Verneområdestyret ønsker å få tilsendt bilde av det nye uthuset når det er ferdig.

Det gjøres oppmerksom på at en tillatelse etter verneforskriften og naturmangfoldloven ikke fritar for innhenting av nødvendig tillatelse etter annet lovverk.

Klageadgang: Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Saksopplysninger

Verneområdeforvalter ble våren 2016 gjort oppmerksom på riving av hytte på eiendom 28/2 på Nordkvaløya. Statens naturoppsyn var på tokt i området og oppdaget at hytte på denne eiendommen var revet. Forvalter fikk følgende bilder tilsendt

Verneområdeforvalter tok etter henvendelse fra SNO kontakt med Karlsøy kommune for å høre om de hadde fått noen søknad om tiltak på eiendommen. Kommunen hadde ikke fått noen søknad på tiltaket. Kommunen dro derfor ut til Nordkvaløya på befaring og kunne konstatere at det var bygd opp en ny hytte eiendommen:

Verneområdeforvalter sendte i etterkant av møte i verneområdestyret 1. desember brev til grunneier, og har mottatt redegjørelse og søknad om tiltaket. Det er i tillegg til hytta også ønskelig å rive uthuset og bygge nytt. Grunneier opplyser på telefon at det er et stort hull i taket på uthuset, samt store råteskader. Søknad fra grunneier ligger vedlagt.

Vurdering

Nordkvaløya-Rebbernesøya landskapsvernområde ble vedtatt opprettet den 4. juni 2004 med det formål å *bevare et større, sammenhengende kystområde som er representativt for kystkulturen i Troms. Området har godt utviklede kvartærgeologiske landskapselementer og spor av rike kulturtradisjoner helt fra steinalder og frem til i dag.*

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

«Det må ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Eksempler på dette er: oppføring av nye bygninger, anlegg og varige og midlertidige innretninger, opplag av båter, hensetting av campingvogner, brakker o.l., fremføring av nye luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, nyplanting, drenering og annen form for tørrelgging, uttak, oppfylling og planering av masse, ny utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må anses å endre landskapets art eller karakter vesentlig.», jfr. Verneforskriftenes § 3, pkt. 1.

I henhold til verneforskriftenes § 5, pkt. 5 kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

«Oppføring av hytter og andre bygninger i samsvar med forvaltningsplan, i områder der dette ikke vil forringe verneverdien vesentlig. Det kan stilles krav til utformingen av nye bygninger.»

Bygningsmassen i verneområdet bør ikke være skjemmende for landskapet. For at dette skal kunne oppnås, bør alle bygningene i landskapet vedlikeholdes. Huseiere, eller ansvarlige for bygninger eller byggverk, er også i

henhold til plan- og bygningsloven pliktig å holde dette i en slik stand at det ikke oppstår fare for skade på, eller vesentlig ulempe for person, eiendom eller miljø og slik at dette ikke virker skjemmende i seg selv eller i forhold til omgivelsene.

Bortsett fra uthus under 15 m², er rivning av bygninger søkepliktig etter plan- og bygningsloven. For å rive en bygning på eget initiativ må eier derfor søke om rivingstillatelsen fra kommunen. I tillegg til reglene om rivning i plan- og bygningsloven må kommunen og eiere av bygninger også ta hensyn til verneforskriften ved planlegging eller pålegg om rivning. Bygningene i verneområdet inngår i kulturmiljøene, og dermed i kulturlandskapet, som er en del av verneformålet. Verneforskriften tillater ikke tiltak som kan virke negativt på verneformålet.

Rivning av bygninger er ikke spesifikt nevnt i verneforskriften. Det er derfor ingen hjemmel til rivning av bygg. Dersom søknader om rivning av bygg skulle bli aktuelt, må forvaltningsmyndigheten gjøre en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle om rivning av den aktuelle bygningen vil være i strid med verneformålet. En eventuell tillatelse må vurderes etter Naturmangfoldlovens § 48.

I henhold til verneforskriftene kan bygninger vedlikeholdes for å opprettholde samme standard som på vernetidspunktet uten at det må søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse.

I enkelte tilfeller kan det være tvil om et tiltak defineres som vedlikehold eller nybygg. Et typisk tilfelle er at forfallet har gått så langt at bygningen ikke lenger har funksjon som husvære. I slike tilfeller vil en helhetsvurdering legges til grunn der takets og bærende konstruksjoners tilstand vil være av stor betydning. Hvis taket er intakt bør bygningen kunne vedlikeholdes i henhold til vernebestemmelsene. Dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg, og vil være søknadspliktig på linje med en ny bygning.

Tiltak som innebærer fasadeendring, ny pipe, skifte til nye vindustyper og ny kledning som bryter med lokal byggeskikk betraktes ikke som vedlikehold. Vedlikehold omfatter heller ikke utvidelser eller ombygginger i form av at bærende konstruksjon skiftes ut eller at bygningen etter arbeidet fremstår som vesentlig fornyet. I slike tilfeller må det søkes til forvaltningsmyndigheten om tillatelse.

Vedlikehold som endrer bygningens karakter skal vurderes som ombygging. Med ombygging menes bygningsmessige endringer innenfor eksisterende grunnflate som fører til endring i bygningens konstruksjon, form og eksteriør. Eksempel på ombygginger er når bærende konstruksjoner skiftes ut og bygningen fremstår som i det vesentlige fornyet (jf. plan- og bygningslovens § 87), bruk av andre materialer, form og dimensjoner for ytterpanel, dører og vinduer, piper og taktekking og endringer av raft og/eller mønehøyde.

Ved behandling av søknader om tilbygg og ombygginger må det vurderes om tiltaket strider mot verneformålet og om endret bruk kan komme i konflikt med verneformålet. Formålet med vernet i området er i stor grad knyttet til landskapet og kulturlandskapet, herunder bebyggelsen og kulturminner/kulturmiljøer. Store og omfattende ombygginger vil derfor kunne være i strid med verneformålet.

Ombygging i slike tilfeller er ikke hjemlet i verneforskriften, og må derfor vurderes etter Naturmangfoldloven § 48.

I dette tilfellet har eier av hytta handlet i god tro. Den gamle hytta var i dårlig forfatning og kunne ikke lenger benyttes på grunn av de ble syke av å være der, mugg i veggene. De siste gangene de har vært der ute har de sovet i telt i stedet for inne i hytta. Grunneier tenkte at man uten å søke kunne rive eksisterende hytte og sette opp tilsvarende hytte på samme fundament.

Hytta før den ble revet

Ny hytte på samme fundament

Den gamle hytta var laget av byggesett, plankelaft. Det er ikke typisk byggeskikk for området, og bygget er heller ikke så gammel at den kommer inn under spesielle regler om kulturminner, eller sefrak-bygg. Det nye bygget skjemmer på ingen måte området.

Hytteeierne søker i etterkant om dispensasjon til riving av hytte og om dispensasjon til oppsett av ny hytte på samme fundament.

Grunneierne ønsker også å rive det gamle uthuset med sjå og utedo. Dette bygget er også i svært dårlig forfatning. Hytteeier opplyser på telefon at det er hull i både tak og vegger slik at det er omfattende råteskader. De mener at det ikke vil ikke la seg gjøre å sette dette i stand.

Bildet viser doet og sjåen med den gamle hytta i bakkant.

Uthuset er under 15 m² og kan derfor rives uten dispensasjon fra plan- og bygningsloven.

Når det gjelder verneforskriften må dette vurderes i hht. Naturmangfoldlovens § 48 da det ikke er noen spesifikk hjemmel til dette i verneforskriftene.

Byggesaker må alltid vurderes nøye i et verneområde. Bygninger er med på å prege landskapet og en bygning som bryter med landskap, terreng eller tradisjonell byggestil vil kunne ha negativ virkning på verneverdier og verneformål. Det er derfor viktig å ha en restriktiv holdning til bygging i vernet natur. En skal imidlertid også ta med i vurderinga at dette er et landskapsvernområde, og at det er landskapets art og karakter som skal tas vare på. Det er også et formildende moment at bygget skal føres opp i et eksisterende bygningsmiljø.

I denne saken er det snakk om å føre rive gamle bygninger og sette opp nye med samme størrelse på samme fundament. Antall bygninger vil derfor være det samme. De nye byggene vil være «penere» enn de gamle og den vil ha positive effekter for miljø og trivsel. Det anses derfor at de positive effektene av dette tiltaket vil være større enn de negative.

Uthuset og doet er ikke bygd på noen spesiell måte som gjør at de må tas vare på som de er. Byggene ble satt opp på 60-70 tallet, og er ifølge eier sterkt preget av forfall.

Det er foretatt flere kartlegginger i landskapsvernområdet og det er utarbeidet forslag til forvaltningsplan basert på dette. Området der denne eiendommen er registrert som landskapsområde 1, jfr. Forvaltningsplanen. I dette området er det lagt opp til at en kan tillate nybygg knyttet til eksisterende bebyggelse. Kunnskapsgrunnlaget (jfr. Naturmangfoldlovens (nml) § 8) anses som tilstrekkelig til at saken kan behandles. Samme lovs § 9 om føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

Den samlede belastningen (jfr. nml § 10) på naturverdiene vil ikke øke som følge av tiltaket i og med at antall bygninger ikke vil øke. Eventuelle kostnader ved opprydding etter tiltaket vil tiltaksholder måtte stå til ansvar for, men det er ikke ventet at tiltaket vil føre til skade på natur og miljø som en kan bli erstatningspliktig for, Jfr nml § 11. Mest skånsomme lokalitet er valgt da byggene skal føres opp i eksisterende bygningsmiljø, på samme fundament som de gamle byggene (jfr. nml § 12)

Nordkvaløya – Rebbenesøya verneområdestyre

Fylkesmannen i Troms

Postboks 6105

9291 Tromsø

Referanse 2016/8160 – 432.2.

De siste årene har det tilkommet mer og mer muggellukt i hytta vår i Klubbvika. Det ble så ille at vi ikke kunne sove inne da vi ble svimmel og kvalm etter ei overnatting, og vi måtte overnatte i telt når vi var der.

Dette gjorde at vi var der mindre og mindre, noe både vi og ungene våre syns var veldig synd. Og i fjor bestemte vi oss for å prøve å finne årsaken til muggellukta og prøve å restaurere hytta.

Vi trodde først at det kom fra torvtaket, som hadde blitt delvis revet ned av stormen for noen år siden. Samme år falt også pipa ned. Den ble erstattet med ei utvendig stålpipa.

De siste dagene av april startet vi å rive taket. Vi oppdaget fort at muggellukta ikke kom derfra. Så reiv vi sengene og kjøkkenskapene og fant myrmuggel og råte i tømmeret i nesten alle veggene. (se vedlagte bilder.)

Vi bestemte oss da for å sette opp ei ny hytte på samme sokkel. Arbeidet ble så startet sist i mai, og det var ikke i tankene våre at vi måtte søke om det ettersom den er satt opp på samme mur/sokkel som den gamle hytta. Den nye er akkurat like stor som den gamle, men det ble laget en liten veranda med overbygg på utsiden for å sette fra seg ryggsekker, redningsvester ol.

Vi har også planer om å restaurere sjåen og utedoen i 2017 som har hull både i tak og vegger, samt bygge en platt imellom hytta og sjåen.

Regner med å måtte rive sjåen og utedoen. Da den er under 15 m2 behøver vi vel ikke å søke om det?

Tømmeret fra hytta ble satt opp som levegg/gapahuk på uteplatten ved grillhytta, og noe ligger der ute fortsatt. Det som var råteskadet ble brent. Noe material ble høgd opp til tennved. Vortepappen ble rullet sammen og ligger ved sjåen der ute. Steinene til pipa, samt vindusglassene er lagt under den nye hytta. Taktorven er brukt til å fylle ut ujevnheter i terrenget rundt hytta.

Hvis det er nødvendig søker vi nå i etterkant om dispensasjon til å sette opp ei ny hytte på samme tomte, samt ny sjå.

Vi hører gjerne fra dere dersom dere trenger mer informasjon.

Venlig hilsen

Ulf Thorsteinsen og Torhild Tollefsen

Fra: Ulf Thorsteinsen[ulfthorsteinsen@gmail.com]
Sendt: 03.10.2025 11:00:27
Til: Stine Emilie Alfonsdatter Nøding[stine.noding@statsforvalteren.no]
Tittel: Bygninger Nordkvaløya landskapsvernområdet 28/2

Hei igjen
Grillhytta ble oppført i 2001-2002
Ingen forandring er gjort siden.
Den gamle hytta ble revet og ny oppført i 2016. Dette da det var mye mugg
i den gamle.
Gapahuken ble oppført samme år av rest tømmer som kunne brukes.
Sjåen med utedo ble oppført i 2017.
Ingen vedlikehold eller forandringer gjort etter det.
Mvh
Ulf Thorsteinsen

Sendt fra min iPad

Verneområdestyret
Nordkvaløya-
Rebbenesøya
landskapsvernområde

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/11694-2

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 19.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebbenesøya verneområdestyre	48/25	27.11.2025

Vedlegg:

- 1 Føringar for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026.pdf

Midler til drift av Nordkvaløya-Rebbenesøya verneområdestyre 2026

Forvalters innstilling

Verneområdestyret melder inn følgende behov for midler til drift av verneområdestyret:

Hva	Kroner	Merknad
Drift av styret	kr 320 000,00	4 medlemmer - 2 som er avhengig av fly og/eller bil for å komme på styremøter, 4 styremøter, befaring i verneområdet, Studietur til Skottland sammen med LoppHAVet. deltakelse på messer, regionale og nasjonale samlinger og møter. Samt utgifter til rådgivende utvalg. Basert på erfaringstall
Generell drift	kr 25 000,00	årsutgift nettisde, ved, forefallende vedlikehold
Kartlegging		
Forvaltningsplan	Kr 10 000, 00	Leie av møtelokaler og servering til arbeidsmøter.

Forvaltere delegeres myndighet til å gjøre endringer i regnskapet dersom det er behov for det.

Saksopplysninger

Det må meldes inn behov for midler til drift av verneområdestyret, samt midler til arbeid med forvaltningsplaner, besøksstrategier og skjøtselsplaner. I tillegg må verneområdestyret melde inn behov for midler til tiltak i verneområdene.

Ved søknader om midler til drift av nasjonalpark og verneområdestyrene må det settes opp et budsjett som viser forventede utgifter til reise- og møtegodtgjøring for medlemmer av styrene, samt evt. reiseutgifter for medlemmer av rådgivende utvalg.

Ved søknad om midler til dekking av utgifter i forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplaner, besøksstrategier og skjøtselsplaner kan det søkes om midler til utgifter som nødvendige kartlegginger og medvirkningsprosesser (møter).

Verneområdestyret må sette opp forslag til budsjett for styret. Ønsker om driftsmidler meldes inn i ESS over post 1420.21.

Vurdering

Styret for Nordkvaløya-Rebbernesøya landskapsvernområde består av fire faste medlemmer. Verneområdestyre skal i hht. vedtektene ha minst fire styremøter årlig. Vi har ett styremedlem som skal reise fra Alta, og ett styremedlem som skal reise fra Trondheim. I tillegg bør også styret ha minst et årlig møte med rådgivende utvalg. Styret skal ha mulighet til at alle medlemmer deltar på ulike samlinger og konferanser, eller at styret reiser på studietur i inn- eller utland.

I 2026 er det planlagt studietur sammen med verneområdestyret for Lopp havet marine verneområde til Oban i Skottland. Skottland har mange marine verneområder, og forvalter dem veldig godt. Vi mener det vil være mye læring i denne turen, både fra NatureScot og mellom de norske styrene.

Det legges opp til to reisedager og tre dager med faglig innhold.

Det er også planlagt en befaring i områdene våre. Og ett møte for alle styrene i Troms og Finnmark for erfaringsutveksling.

Nordkvaløya-Rebbernesøya verneområdestyre har godkjent og vedtatt forvaltningsplanen og besøksstrategien for området. Det er imidlertid satt i gang arbeid med revidering av forvaltningsplan og å lage felles forvaltningsplan for alle de syv områdene verneområdestyret forvalter. Den nye forvaltningsplanen vil forhåpentligvis ferdigstilles i løpet av 2026.

Det ble i 2023 åpnet for at man kan søke om midler til noe drift av tilretteleggingen i verneområdene. Karlsøy kommune står for drift av toalettet i Mikkelvika, men verneområdestyret må likevel påberegne noen årlige utgifter til vedlikehold av anleggene sine. Det er værhardt ute i havgapet. Det vil variere hvor mye man har

behov for per år ut fra hva som er nødvendig å gjøre det året. Det må påberegnes årlige driftsutgifter på blant annet nettsiden vår www.nordkvaloya-rebbenesoya.no, og ved til bål plassene. For Nordkvaløya-Rebbenesnøya verneområdestyre er summen på denne potten 25 000 kr. Dette søkes om sammen med driftsmidlene. I 2026 vil det også være behov for å markere åpning av utfartstoalettet på Bromnes. Det må derfor beregnes noe midler til kaffe og kaker o.l.

Hva	Kroner	Merknad
Drift av styret	kr 320 000,00	4 medlemmer - 2 som er avhengig av fly og/eller bil for å komme på styremøter, 4 styremøter, befaring i verneområdet, Studietur til Skottland sammen med LoppHAVet. deltakelse på messer, regionale og nasjonale samlinger og møter. Samt utgifter til rådgivende utvalg. Basert på erfaringstall
Generell drift	kr 25 000,00	årsutgift nettside, ved, forefallende vedlikehold
Kartlegging		
Forvaltningsplan	Kr 10 000, 00	Leie av møtelokaler og servering til arbeidsmøter.

Forslag til budsjett til styret er basert på tidligere års driftsbudsjett. Under her er forslag til budsjett som grunnlag for søknad om midler til Miljødirektoratet:

Alle Statsforvaltere
Alle nasjonalpark – og verneområdestyrer

Trondheim, 27.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15345

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Føringer for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal som vanlig benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering. Søknadssenteret åpner for innmelding over kap. 1420 post 31 den 15. november, og frist for innmelding er 9. januar 2026. Innmelding av behov for SNO-ressurs skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering

Nytt – Tiltak for villrein er innlemmet i budsjettposten

I forslag til statsbudsjett for budsjettåret 2026, som ble lagt fram den 15. oktober, er tiltak for villrein inkludert i kap. 1420 post 31. Miljødirektoratet arbeider med tilrettelegging av dette og vil komme tilbake med informasjon om denne delen av budsjettposten når slik informasjon er klar.

Nytt – revidert strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder er nå revidert og skal gjelde i fem år (2026-2030). Strategien gir føringer for bruken av tiltaksmidlene og for prioriteringer mellom ulike tiltak. Vi har ikke gjort store endringer i strategien, men vi oppfordrer til å lese den før dere melder inn behov for tiltaksmidler, se vedlegg 1.

Miljødirektoratet gjennomførte i høst en evaluering av prøveordningene med 1) rammetildeling med bakgrunn i innmeldte behov for midler til tiltak i ESS og 2) tidlig tildeling av tiltaksmidler i tildelingsbrevet til Statsforvalteren før jul.

Statsforvalterne gir i evalueringen bred støtte til ordningen med tildeling av en samlet pott for tiltaksmidler. Dette oppleves som en betydelig forbedring som gir økt fleksibilitet, mindre byråkrati og bedre økonomistyring. Flere peker på at det gir bedre balanse mellom tiltak og styrker

gjennomføringsevnen. To av embetene opplever liten endring, men anerkjenner at ordningen gir forbedringer og potensial for ressursbesparelse.

Når det gjelder tidlig tildeling av tiltaksmidlene, er vurderingene fra embetene delte. Flere Statsforvaltere ser klare fordeler, særlig for tiltak som krever oppstart vinter/tidlig vår, og fremhever økt forutsigbarhet og planleggingsmuligheter. Samtidig opplever noen at endringen har liten praktisk betydning og at eksisterende rutiner fungerer godt. To av embetene opplevde dette som dobbeltarbeid.

På bakgrunn av evalueringen, vil vi videreføre ordningen med at Statsforvalteren får en rammetildeling med mulighet til å disponere midlene mellom innmeldte tiltak som er innenfor postformålet til kap. 1420 post 31 i statsbudsjettet og er i tråd med strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Det vil dermed bli lik prosedyre for Statsforvalteren som for nasjonalpark- og verneområdestyrene. Vi vil på bakgrunn av evalueringen *ikke* videreføre prøveordningen med tidlig tildeling av tiltaksmidler før jul. Det vil imidlertid fortsatt være mulig å melde inn behov for forhåndsgodkjenning av tiltak som krever tidlig avklaring.

Vi jobber for at både innmelding av behov for midler til tiltak og rapportering i fremtiden skal skje i Naturoppdrag, noe som vil forenkle denne prosessen.

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede innmeldingen. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal enten inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren, eller til egne samtaler/møter i forkant av planleggingsmøtene.

De miljørettslige prinsippene

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, skal forvaltningsmyndighetene synliggjøre vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur, både innenfor og utenfor verneområdene. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler fra post 1420.21 til styrket kapasitet hos Statsforvalterne knyttet til oppgaver på naturrestaurering. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder som er av et visst omfang, meldes inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Hvis tiltaket har mer karakter av løpende skjøtsel, meldes det inn i skjemaet for *Tiltak i verneområder*.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes eller bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* (2026-2030) til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og verneområder i sjø.

Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadsskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2026 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak. Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkeroser og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Tiltak i områder der SNO skal være økonomisk ansvarlig, må meldes inn som enkelttiltak i ESS og ikke som del av en ramme som også statsforvalteren skal benytte seg av. Vi ber om at dere skriver inn hvilket eller hvilke verneområder det søkes om tiltak i.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Statsforvalteren kan for 2026 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag til informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger. Antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Skiltmateriell kan bestilles hos Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>.

Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmelding av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan *ikke* dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. I løpet av 2026 vil FPNV fases ut, og forvaltningsplaner skal etter det utarbeides i Naturoppdrag. Sannsynligvis vil denne overgangen skje rundt sommeren. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og vi oppfordrer derfor forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i Naturoppdrag.

Ferdsestallere

Vi har frem til nå hatt et opplegg for ferdestallere eid av Miljødirektoratet, som fordeles til forvaltningsmyndighetene basert på behovsinnmelding i ESS. SNO lokalt har bistått med oppsetting og drift, samt ajourføring av databasen. Antallet ferdestallere som fortsatt fungerer er nå så få at de gjenværende tellerne vil bli fordelt internt i regionene etter vurderinger gjort på planleggingsmøtene.

Det blir ikke mulig å melde inn behov for direktoratets ferdselstellere i ESS.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av oppdrag og oppfølging av bevaringsmål som SNO har ansvar for. Forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet skal bruke Naturoppdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene. Forvaltningsmyndighetene har hovedansvar for behov og oppdrag, mens SNO bruker observasjon, med eller uten krav til oppfølging, samt installasjon for å registrere det som oppdages/registreres i felt. Forvaltningsmyndigheten må deretter vurdere om det skal genereres behov eller oppdrag utfra SNO sine innlagte observasjoner og installasjoner. De årlige planleggingsmøtene skal omhandle verneområdearbeidet og være en arena for samhandling om utfordringer og prioriteringer kommende år.

SNO er selv ansvarlig for å planlegge og prioritere og er økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av egne tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Det jobbes med å få på plass en egen funksjon i Naturoppdrag, hvor forvaltningsmyndigheten i samråd med SNO må legge inn ønsket tilsynsfrekvens for alle verneområder. I dag har mange embeter en egen plan for dette, og inntil den nye funksjonen i Naturoppdrag blir tilgjengelig, må denne planen brukes. Ordinært tilsyn i verneområdene skal ikke legges som oppdrag i Naturoppdrag.

Oppdrag knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de eventuelt legges inn som oppdrag til SNO.

Tabelloversikt over viktige frister og gjøremål.

Hva skal gjøres?	Hvem gjør det?	Når skal det gjøres?	Kommentar.
Dokumenter alle oppdrag utført inneværende år i Naturoppdrag	Utfører	Senest en uke før planleggingsmøtet	Om <i>Utfører</i> ikke har tilgang til Naturoppdrag skal <i>Ansvarlig</i> dokumentere oppdraget
Formøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	Senest en uke før planleggingsmøtet	Gjennomgang av gjennomførte og kommende oppdrag. Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett forslag til kommende års oppdrag i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest en uke før planleggingsmøtet	
Planleggingsmøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	15. november - 15. desember	Forvaltningsmyndighet arrangerer

Siste frist for å avvise oppdrag i Naturoppdrag	Lokalt SNO	31. desember	Avviste oppdrag skal ha " <i>Ingen utfører</i> ". Godtatte oppdrag skal ha riktig <i>Utfører</i>
--	------------	--------------	--

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 15. november 2025. Informasjon om innmelding av behov for midler til tiltak for villrein, vil bli gitt av Miljødirektoratet på et senere tidspunkt.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Det ligger to ulike skjemaer i ESS for innmelding av behov for midler til tiltak på post 1420.31 – ett for *Midler til tiltak i verneområder* og ett for *Midler til naturrestaurering*. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og legges inn i det skjemaet som passer best.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Ethvert tiltak som meldes inn skal kun ha én økonomisk ansvarlig.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2026. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post til:

Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i [Elektronisk søknadssenter](#) og behov for SNO-ressurs (som utfører) i [Naturoppdrag](#), er **9. januar 2026**.

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2026, økonomirapportering pr 1. november og endelig årsrapport pr. 31. des. 2026. Samtidig med endelig årsrapportering skal det også rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Hilsen
Miljødirektoratet

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030)

Kopi til:

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/11694-3

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 19.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebbernesøya verneområdestyre	49/25	27.11.2025

Midler til tiltak for Nordkvaløya-Rebbernesøya verneområdestyre 2026

Vedlegg:

- 1 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2026-2030.pdf

Forvalters innstilling

Nordkvaløya-Rebbernesøya verneområdestyre vedtar å melde inn behov for midler til følgende prosjekter 2026:

- Henting av marint avfall Bårset – 90 000,-
- Henting av marint avfall Sørskaret – 90 000,-

Forvalter delegeres myndighet til å innhente priser, sette opp budsjett, melde inn behov for midler i ESS, og melde inn behov for SNO ressurs.

Saksopplysninger

Hvert år blir forvaltningen av Nordkvaløya-Rebbernesøya landskapsvernområde tildelt midler for å styrke og ivareta verneverdiene i landskapsvernområdet, det marine verneområdet og naturreservatene. Dette er statlige investeringsmidler som skal gå til investering i informasjon, skjøtsel og tilrettelegging, samt anskaffelser til nødvendig utstyr for å ivareta verneformålet. Hvor mye midler som blir tildelt forvaltningen er avhengig av innmeldt behov fra Nordkvaløya-Rebbernesøya verneområdestyre, og hvor mye som blir prioritert av Miljødirektoratet. Frist for innmelding i ESS (elektronisk søknadssenter) er 9. januar 2026.

Stortinget har gjennom friluftsmeldingen bestemt av merkevaren «Norges nasjonalparker» skal implementeres. Dette blant annet for at verneområdene skal gi et felles uttrykk og framstå mer helhetlig.

Alle nasjonalparker og store verneområder skal ha levert en besøksstrategi innen utgangen av 2020. Besøksstrategien regnes som en del av forvaltningsplanen og skal på lik linje med forvaltningsplanen inn til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Den skal også ut på høring før endelig godkjenning. I tråd med nasjonale føringer vil det ikke bli tildelt midler til etablering av nye innfallsporter eller lignende tiltak uten en godkjent besøksstrategi.

Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas.

Strategien for å nå dette målet er å prioritere tiltak som retter seg mot en bedre tilstand i verneområdene. Tiltakene skal redusere trusler mot verneverdiene, og både restaureringstiltak, skjøtselstiltak og informasjons- og tilretteleggingstiltak er nødvendige for å ivareta verneformålet.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke trusler mot verneverdiene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Besøksforvaltningstiltak i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Besøksforvaltningstiltak i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Vurdering

Besøksstrategien for Nordkvaløya-Rebbnesøya landskapsvernområde ble vedtatt i begynnelsen av 2019. Verneområdestyret begynte med arbeidet med implementering av merkevaren i og ved landskapsvernområdet i 2020.

Henting av marint avfall Bårset, Nordkvaløya

Verneområdestyret har vært i kontakt med en grunneier på Bårset på Nordkvaløya. De har ryddet en god del marint avfall, men det er tungvint og dyrt for privatpersoner å få levert søpla. Verneområdestyret ønsker derfor å få fjernet herreløst marint avfall fra verneområdene og få det levert på deponi.

Pristilbud fra Kyst og Miljøservice på slikt arbeid i 2025 var omentrent 100 000 kr. Det anslås at prisen vil være tilnærmet lik i 2026.

Henting av marint avfall Sørksaret, Nordkvaløya

Dette var planlagt i 2025, men på grunn av ulike problemer ble det utsatt til 2026. Verneområdestyret har vært i kontakt med ene grunneieren i Sørskaret på Nordkvaløya. De som har hytte i Sørskaret har samlet en god del marint avfall som de har lagret bak hytta. Det er ønskelig å hjelpe dem med å få fraktet dette bort, på lik linje som har vært gjort andre steder i verneområdene.

Pristilbud fra Kyst og Miljøservice på slikt arbeid i 2025 var omentrent 100 000 kr. Det anslås at prisen vil være tilnærmet lik i 2026.

Uttak av mink

Arbeidet med uttak av mink i verneområdene i samarbeid med Statens Naturoppsyn fortsetter. Midler til dette går over SNOs budsjett direkte, da det er uttak av en svartelistet art.

Dette arbeidet fortsetter også i 2026. Forvalterne deltar på de to større årlige aksjonene for minkuttak vår og høst om det er mulig.

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030)

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, eller forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor høyt til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder ta ekstra hensyn til effekter av klimaendringene i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I forslaget til statsbudsjett for 2026 (Prop.1S (2025-2026)) står følgende:

Midlene til verneområder og nærområder til verneområdene går til skjøtels- og tilretteleggingstiltak og andre tiltak som er nødvendige for å ta vare på verneverdiene, til informasjonstiltak og til utredninger som er nødvendige før tiltak. Skjøtselstiltak blir utført for å bedre naturtilstanden og for å sikre at viktige naturtyper og arter ikke går tapt. Tilretteleggingstiltak omfatter blant annet opparbeidelse av stier, klopping og merking for å bedre tilgjengeligheten i verneområdene og samtidig styre ferdsele i og rundt sårbar natur. Informasjonstiltak i alle typer av verneområder blir utarbeidet i tråd med merkevaren for Norges nasjonalparker. Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Miljødirektoratets Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026–2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltningsplan, skjøtelsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet.

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men kan omsøkes over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

Tiltak skal i utgangspunktet være forankret i en godkjent forvaltningsplan, skjøttsplan eller besøksstrategi.

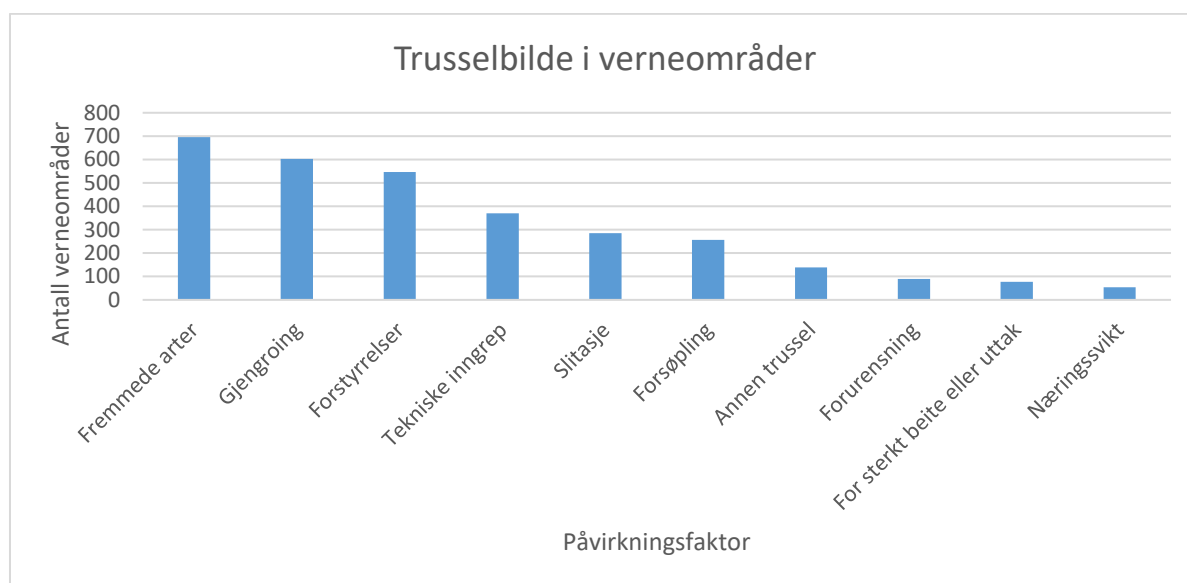
I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

For større installasjoner/tilretteleggingstiltak er det krav om samfinansiering og avtale om vedlikehold/drift. Se mer informasjon om dette under avsnitt "Finansiering av større tilretteleggingstiltak".

Ved kjøp av tjenester skal tjenesteyterne kunne vise til nødvendige kvalifikasjoner, kursbevis etc.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler

Klima- og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er fremmede arter, gjengroing, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, se figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 01.10.2025. Kilde: faktaark om verneområdet i Naturbase

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden, og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer, prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende skjøtsel), skal prioriteres høyere enn oppstart av nye skjøtselstiltak. Det finnes likevel tilfeller der nye skjøtselstiltak bør prioriteres. Dette gjelder for eksempel der det oppdages forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale der truede arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Et unntak her er sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltning. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder kan likevel god, oppdatert informasjon være viktig.

Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas.

Strategien for å nå dette målet er å prioritere tiltak som retter seg mot en bedre tilstand i verneområdene. Tiltakene skal redusere trusler mot verneverdiene, og både restaureringstiltak, skjøtselstiltak og informasjons- og tilretteleggingstiltak er nødvendige for å ivareta verneformålet.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke trusler mot verneverdiene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Besøksforvaltningstiltak i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Besøksforvaltningstiltak i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til etablering av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til å delfinansiere denne typen tilrettelegging. I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd." Videre må søknader om denne typen tiltak være godt begrunnet med blant annet informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging med universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og forskriftene inneholder som hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Ansvar for forvaltning av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Drift og vedlikehold av kulturminner er eiers ansvar.

Tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til bevaring av kulturminner. Samtidig er kulturminner en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Tiltaksmidlene kan i noen tilfeller brukes til samfinansiering av tiltak for å ivareta kulturminner, der dette bidrar til å opprettholde verneformålet.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/113-25

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 19.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebbernesøya verneområdestyre	50/25	27.11.2025

Møteplan 2026

Forvalters innstilling

Saken legges fram uten innstilling til vedtak.

Saksopplysninger

I henhold til vedtektene bør styret ha minst fire møter hvert år og ellers når lederen bestemmer.

Det første styremøtet legges til slutten av februar/begynnelsen av mars.

Forvalter foreslår at styremøtet for juni settes av til studietur til Skottland sammen med styret for Lopphavet marine verneområde.

Skottland har mange marine verneområder, og forvalter dem veldig bra. Forvalter mener vi kan lære mye og hente inspirasjon fra hvordan Skottland har løst ting. Det vil også være fint for styret å få tid med det eneste andre styret i Troms og Finnmarks om har et marint verneområde.

Forvalterne har sammen med forvalter for Lopphavet funnet ut at Oban er en passende plass. Her er det mulig å finne overnatting til alle sammen, det er midt i området med flere marine verneområder, og kontoret til NatureScot som forvalter blant annet de marine verneområdene i Skottland har kontor her.

Det legges i tilfellet opp til tre dager med faglig innhold

Møte og erfaringsutveksling med NatureScot

En dag i de marine verneområdene

En dag må ennå bestemmes – besøke noen andre? Snorkling? Andre forslag?

Reisen vil bli fly fra Tromsø til Edinburg, og tog fra Edinburg til Oban.

Styret har brukt å ha styremøte i kombinasjon med en befaring i landskapsvernområdet. Det foreslås av dette gjennomføres i slutten av august/begynnelsen av september 2026. Styret kan gjerne komme med ønsker om hva de vil gjøre/se.

Årets siste styremøte pleier å gjennomføres i slutten av november eller starten av desember.

Det har også kommet spørsmål om det er ønskelig med fysisk regional samling for styrene i år. Det kan legges opp til at alle styrene har ett styremøte i en felles by, med en dag med felles opplegg. Andre alternativer var erfaringsutveksling og kunnskapsutveksling i digitale møter – hvor forvaltere og styremedlemmer selv holder innlegg om ulike temaer.

Styret må ta stilling til om de ønsker noe slike regionale samlinger.

Vurdering

Studieturer er viktig for inspirasjon og utvikling av forvaltningen av områdene våre. Det er for tiden mye fokus på marine verneområder, og det er de vi har minst kunnskap om. Forvalter mener vi kan få mye ut av en felles tur til Skottland med verneområdestyret for Lopp havet marine verneområde.

Styret må også bestemme om de vil få noe ut av å møte de andre styrene til kunnskapsutveksling, og om dette er noe forvalterne skal jobbe videre med.

Verneområdestyret
Nordkvaløya-
Rebberesøya
landskapsvernområde

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/113-24

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 19.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebberesøya verneområdestyre	51/25	27.11.2025

Møtegodtgjørelse og reiseregning 27. november 2025

Forvalters innstilling

Alle på møtet legger inn møtegodtgjørelse og reiseregning i app for dette og eventuelt tidligere møter.

Forberedelse er tidligere vedtatt fast på to – 2 – timer.
Møtetid for dette møtet settes.

Dokumentasjon på deltakelse i dagens styremøte sendes ut på e-post til de som var til stede. Denne skal legges ved honorarkrav i DFØ.

Saksopplysninger

Deltakerne i verneområdestyret får møtegodtgjørelse etter statens satser. Det er utarbeidet egne retningslinjer for dette.

Styret ble i møtet 16. mars 2020 enig om å ha møtegodtgjørelse og reiseregning som fast styresak. Dette for å slippe mange krav lenge etter møtene er gjennomført og dermed få en mer oversiktlig økonomi for styret.

Dokumentasjon på deltakelse i møtet skal legges ved honorarkrav. Det skal informere om hvor mange timer møte og forberedelse.

Statsforvalteren har fått beskjed fra Riksrevisjonen om at sånt må ligge ved, når timene skal godkjennes. Økonomi kommer til å returnere samtlige innsendinger som ikke har vedlegg.

Lønn/reise i DFØ selvbetjeningsportal/app

- Bonuslønn/lønn til eksterne må sendes til godkjenning innen **8. desember**.
- Reiseregninger og utgiftsrefusjoner må sendes til godkjenning innen **9. desember**.

For godkjenner i DFØ selvbetjeningsportal/app

- Utbetalinger til hovedlønn må godkjennes innen **4. desember klokken 20:00**
- Bonuslønn/lønn til eksterne må godkjennes innen **15. desember klokken 20:00**
- Reiseregninger og utgiftsrefusjoner må godkjennes innen **16. desember klokken 20:00**

Bilag som gjelder faktura/tilskudd, bonuslønn/lønn til ekstern, reiseregninger og utgiftsrefusjoner som ikke går gjennom Unit4 eller DFØ selvbetjeningsportal/app må sendes til sftfokonomi@statsforvalteren.no ferdig attestert og godkjent innen 8. desember.

Økonomiteamet oppfordrer alle til å behandle fakturaer og reiseregninger løpende!

Vurdering

Krav om møtegodtgjørelse og reiseregninger skal sendes inn så snart som mulig etter møte eller reise i verneområdestyret. For å unngå at det går for lang tid etter styremøtene før krav om godtgjørelse og reiseregning sendes inn, foreslår forvalter at det settes av tid til å føre dette på hvert møte. Dette vil føre til at vi får en bedre oversikt over tilgjengelige midler og at Statsforvalterens økonomiavdeling slipper å få en del slike saker på tampen av året.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/113-26

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 19.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebberesøya verneområdestyre	52/25	27.11.2025

Eventuelt for styremøtet 27. november 2025

Forvalters innstilling

Saksopplysninger

Vurdering

Verneområdestyret
Nordkvaløya-
Rebberesøya
landskapsvernområde

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/8942-8

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 05.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebberesøya verneområdestyre	6/25	27.11.2025

Tilbakemelding - utvidet vern - vern av steinbit i Ytre Karlsøy marine verneområde

Vedlegg:

- 1 Karlsøy kommune - Utvidet vern i Ytre Karlsøy marine verneområde.pdf

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Att:
Postboks 700
9815 VADSØ

Karlsøy kommune - Utvidet vern i Ytre Karlsøy marine verneområde

Viser til deres brev angående forbedret vern av Ytre Karlsøy marine verneområde (deres referanse 2024/8942-432.0).

Verneområdestyret uttrykker bekymring for at dagens vern av Ytre Karlsøy marine verneområde i praksis er for svakt og mangler effektive verktøy for å beskytte naturressursene. Til tross for at området er fredet, er det fortsatt tillatt med fiskeaktiviteter som kan skade det biologiske mangfoldet, særlig gjennom uttak av arter som gråsteinbit og kveite. Lokalbefolkningen opplever økt press fra turistfiske, som ofte fører til overfiske, og stiller spørsmål ved formålet med verneområdet når fisket kan foregå fritt.

Basert på ny kunnskap fra EU-prosjektet A-AAgora og forskning fra blant annet NIVA og Fiskerihøgskolen ved UiT, foreslår verneområdestyret en styrking av vernet. De ber om at Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet vurderer fredning av gråsteinbit og kveite. Vernestyret viser blant annet til at gråsteinbiten nylig har blitt vernet i Saltstraumen marine verneområde. Målet er å sikre en mer bærekraftig forvaltning og reell beskyttelse av det marine økosystemet.

Fiskeridirektoratet varsler med dette at det igangsettes en prosess for å vurdere Nordkvaløya–Rebbernesøya verneområdestyres forespørsel om fredning av gråsteinbit i Ytre Karlsøy marine verneområde. Dette begrunnes med at steinbiten er en stedbunden og bunnlevende art som har en lang livssyklus, det tar seks til syv år før den blir kjønnsmoden, og den har en lav reproduksjonshastighet. Det vises også til steinbitens rolle for tareskogen.

Fiskeridirektoratet ser det derimot ikke hensiktsmessig å innføre fredning for kveite i det marine verneområdet. Fisket etter kveite er underlagt relativt strenge reguleringer, som nylig har blitt kraftig strammet inn. Fiskeridirektoratet vurderer derfor at dagens reguleringer med blant annet minste- og maksimalmål, gytefredning, redskapsbegrensinger og fartøyskvoter ivaretar kveitebestanden på en hensiktsmessig måte, og at det ikke er behov for ytterligere reguleringer i form av områdevern.

Med hilsen

Trond Ottemo
seksjonssjef

Edvin Laberg Lindgård
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark Postboks 700 9815 VADSØ

Kopi til:

Miljødirektoratet Postboks 5672 7485 Trondheim
Torgarden

Verneområdestyret
Nordkvaløya-
Rebbernesøya
landskapsvernområde

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/10777-2

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 05.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebbernesøya verneområdestyre	7/25	27.11.2025

Skadefelling og lisensfelling i verneområder - Nordkvaløya - Rebbernesøya landskapsvernområde

Vedlegg:

- 1 Skadefelling og lisensfelling i verneområder - Nordkvaløya - Rebbernesøya landskapsvernområde

Verneområdestyret for Nordkvaløya-Rebbernesøyaen
Nasjonalpark- og verneområdestyrer
Kommuner med forvaltningsmyndighet for verneområder

Trondheim, 28.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15362

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Skadefelling og lisensfelling i verneområder

Miljødirektoratet har mottatt flere spørsmål om krav om tillatelse til skadefelling og lisensfelling innenfor verneområder. Bakgrunnen for spørsmålene er at verneforskriftene har ulike unntaksbestemmelser knyttet til felling av vilt.

Verneforskriftene gjelder side om side med annet regelverk. Det innebærer at aktiviteter og tiltak i verneområder må være tillatt både etter verneforskriften og annet regelverk aktiviteten eller tiltaket reguleres etter, som for eksempel viltloven eller motorferdselloven.

Hvert enkelt verneområde har en egen verneforskrift. Verneforskriftene er vedtatt på ulikt tidspunkt og da etter ulike maler. Dette innebærer at reglene vil variere mellom områdene. Dette er ikke alltid tilsiktet, noen problemstillinger ble ikke vurdert eller var ikke aktuelle på vernetidspunktet.

De konkrete reglene om skadefelling og lisensfelling følger av viltloven som regulerer jakt, fangst og felling av vilt.

I de fleste verneområder gir verneforskriften direkte unntak for jakt. Dette innebærer at jakt kan skje i verneområdet i tråd med viltlovens regler.

I nyere verneforskrifter er det også gjort unntak for felling. Dette varierer imidlertid mellom områdene, i noen områder er det kun gjort unntak for skadefelling og ikke lisensfelling.

Gjeldende forskriftsmaler har et generelt unntak for felling, og for noen verneområder som ikke har slikt unntak i eksisterende verneforskrift kan det være behov for å endre verneforskriften på dette punktet. Slike innholdsmessige endringer kan ikke gjøres av Miljødirektoratet etter delegert myndighet. Miljødirektoratets myndighet til å gjøre endringer i vedtatte verneforskrifter følger av naturmangfoldloven § 34 sjette ledd. Siden endring av verneforskrifter krever høring og vedtak ved kongelig resolusjon, er det etter Miljødirektoratets vurdering hensiktsmessig å gjøre slike endringer sammen med andre endringer eller revisjonsbehov i de aktuelle forskriftene.

I områder hvor det i verneforskriften ikke er gjort unntak for skadefelling og/eller lisensfelling, krever denne aktiviteten tillatelse og må behandles på samme måte som alle andre tiltak som må søknadsbehandles i verneområdet.

Det er den enkelte jeger som må ha tillatelse. Det er imidlertid ikke noe i veien for at en person søker på vegne av flere, f.eks. et jaktlag. Forvaltningsmyndigheten kan utforme standardiserte tillatelser som går ut til de som søker. En slik tillatelse kan også gjelde hele verneområdet dersom det er grunnlag for dette, eller gis som en samletillatelse til flere så lenge det fremgår av tillatelsen hvem som er omfattet.

En tillatelse må fylle kravene til enkeltvedtak og også omfatte de vurderinger verneforskriften og naturmangfoldloven krever. I tilfeller hvor verneforskriften ikke har særskilt bestemmelse som åpner for å søke om tillatelse, må søknaden vurderes etter naturmangfoldloven § 48.

Det vil være mulig å gi en flerårig dispensasjon i områder hvor det vurderes som aktuelt at behov for felling ofte oppstår. Alternativet er at det omsøkes når behovet oppstår. Dersom det er behov i en akutt situasjon, for eksempel ved skadefelling, kan forvaltningsmyndigheten gi en muntlig dispensasjon som skriftliggjøres i ettertid.

Det er viktig at eventuelle tillatelser som gis er kontrollerbare. Også eventuelle flerårige dispensasjoner må være avgrenset i tid, slik at dispensasjonen ikke innebærer en forskriftsendring.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder

Verneområdestyret
Nordkvaløya-
Rebbernesøya
landskapsvernområde

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/9889-2

Saksbehandler: Stine Emilie
Alfonsdatter Nøding

Dato: 12.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nordkvaløya - Rebbernesøya verneområdestyre	8/25	27.11.2025

Orientering om revisjon av verneforskriftene

Vedlegg:

- 1 E-post
- 2 Vedlegg 1. Identifiserte endringsbehov.xlsx
- 3 Vedlegg 2. Forskrifter anbefalt for revisjon.xlsx
- 4 Tilrådning om eldre verneforskrifter for revisjon.pdf

Fra: Line-Kristin Larsen[Line-Kristin.Larsen@miljodir.no]

Sendt: 29.09.2025 10:00:34

Til: Skansen, Ronny;Gulbrandsen, Jenny Marie;Odden, Alf;Haug, Jørn Trygve;Grevrusten, Stein Magne;Stokkenes, Aina-Elise Bolstad;Løken, Øivind;Valan, Sindre Kolstad;Sveen, Kari;Ullring, Ulf;Liebe, Morten;Granli, Stein Egil;Sørli, Kristine;Rødstøl, Mari Melbø;Stensby, Trond;Skarsaune, Ingvild;Nystuen, Hilde;Berge, Eirin;Sem, Gunhild Kirsti;Svendsgard, Bernhard;Nystad, Ingvild Hansen;Wika, Jannike Elise;Kvalshaug, Ole-Jakob;Aarstrand, Bjørnar;Brekke, Marte;Lium, Sigrid;Miltz, Cecilia;Aalstad, Guro;Sætermo, Benny;Moldestad, Torbjørn;Buttingsrud, Trond Erik;Jaren, Hege;Olsen, Monika;Borud, Dag Evert;Kråkenes, Lars;Skjemstad, Oddrun;Stine Emilie Alfonsdatter Nøding;Benonisen, Rune;Storm, Nina Andrea;Olsen, Sunniva;Vistnes, Ingunn Ims;Salmila, Karoline;Østereng, Geir;Solbakke, Jørgen Eira;Baardvik, Bjørn Morten;Kollstrøm, Rolf;Birkeland, Ingve;Tødås, Tore;Valan, Sindre Kolstad;Thyrum, Kirsten;Bull, Hans;Nisja, Eli Grete;Slettom, Lars;Berger, Marit Sophie;Henriksen, Linda Forbregd;Kallåk, Maren Katrine;Jonsson, Sofie;Nøstvold, Lina;Sjømæling, Anne;Herregården, Kristian Kvaalen;Dobbedal, Eirik Johansen;Haavik, Astrid Bakke;Snøtun, Trygve;Hauge, Tor Arne;Sveen, Kari;Nedrelo, Eldrid;Nornes, Anbjørg;Vallestad, Jorunn;Maria.underdal@statsforvalteren.no;Røyrvik, Alf Erik;Holmgren, Anita;Gudmundsson, Aron Freyr;Aasland, Øistein;Anne Gerd Nysveen;Krister Hovde;Heitmann, Kjetil Olav;Herregården, Kristian Kvaalen;Postmottak SFMR;Postmottak SFTF;Postmottak SFVL;Postmottak SFAG;Postmottak SFNO;Postmottak SFTL;Postmottak SFOS;Postmottak SFIN;Postmottak SFRO;Postmottak

SFVT[ronny.skansen@statsforvalteren.no;jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no;alf.odden@statsforvalteren.no;jorn.haug@statsforvalteren.no;stein.grevrusten@statsforvalteren.no;ain

a-elise.bolstad.stokkenes@statsforvalteren.no;oivind.loken@statsforvalteren.no;sindre.valan@statsforvalteren.no;kari.sveen@statsforvalteren.no;ulf.ullring@statsforvalteren.no;morten.liebe@statsforvalteren.no;stein.granli@statsforvalteren.no;kristine.sorlie@statsforvalteren.no;mari.rodstol@statsforvalteren.no;trond.stensby@statsforvalteren.no;ingvild.skarsaune@statsforvalteren.no;hilde.nystuen@statsforvalteren.no;eirin.berge@statsforvalteren.no;gunhild.sem@statsforvalteren.no;bernhard.svendsgard@statsforvalteren.no;ingvild.hansen.nystad@statsforvalteren.no;jannike.wika@statsforvalteren.no;ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no;bjornar.aarstrand@statsforvalteren.no;Marte.Brekke@statsforvalteren.no;sigrid.lium@statsforvalteren.no;cecilia.miltz@statsforvalteren.no;guro.aalstad@statsforvalteren.no;benny.satermo@statsforvalteren.no;torbjorn.moldestad@statsforvalteren.no;trond.erik.buttingsrud@statsforvalteren.no;hege.jaren@statsforvalteren.no;monika.olsen@statsforvalteren.no;dag.evert.borud@statsforvalteren.no;lars.krakenes@statsforvalteren.no;oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no;stine.noding@statsforvalteren.no;rune.benonisen@statsforvalteren.no;nina.storm@statsforvalteren.no;sunniva.olsen@statsforvalteren.no;ingunn.vistnes@statsforvalteren.no;karoline.salmila@statsforvalteren.no;geir.ostereng@statsforvalteren.no;jorgen.solbakke@statsforvalteren.no;fmtrbmb@statsforvalteren.no;rolf.kollstrom@statsforvalteren.no;ingve.birkeland@statsforvalteren.no;tore.todas@statsforvalteren.no;sindre.valan@statsforvalteren.no;kirsten.thyrum@statsforvalteren.no;hans.bull@statsforvalteren.no;eli.nisja@statsforvalteren.no;lars.slettom@statsforvalteren.no;marit.berger@statsforvalteren.no;Linda.Forbregd@statsforvalteren.no;maren.katrine.kallak@statsforvalteren.no;sofie.jonsson@statsforvalteren.no;lina.nostvold@statsforvalteren.no;anne.sjomaling@statsforvalteren.no;kristian.herregarden@statsforvalteren.no;Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no;astrid.haavik@statsforvalteren.no;trygve.snotun@statsforvalteren.no;tor.arne.hauge@statsforvalteren.no;kari.sveen@statsforvalteren.no;eldrid.nedrelo@statsforvalteren.no;anbjorg.nornes@statsforvalteren.no;jorunn.vallestad@statsforvalteren.no;Maria.underdal@statsforvalteren.no;alf.erik.royrvik@statsforvalteren.no;anita.holmgren@statsforvalteren.no;aron.freyr.gudmundsson@statsforvalteren.no;oistein.aasland@statsforvalteren.no;anne.gerd.nysveen@ullensvang.kommune.no;Krister.Hovde@nore-og-uvdal.kommune.no;kjetil.olav.heitmann@statsforvalteren.no;kristian.herregarden@statsforvalteren.no;sfmrpost@statsforvalteren.no;sftfpost@statsforvalteren.no;sfvlpost@statsforvalteren.no;sfagpost@statsforvalteren.no;sfnopost@statsforvalteren.no;sftlpost@statsforvalteren.no;sfospost@statsforvalteren.no;sfinpost@statsforvalteren.no;sfropost@statsforvalteren.no;sfvtpost@statsforvalteren.no]

Kopi: Terje Qvam[Terje.Qvam@miljodir.no];

Tittel: Orientering om vår tilrådning om revisjon av eldre forskrifter

Hei alle!

Tenkte jeg skulle orientere dere om et oppdrag vi har hatt i år, om revidering av eldre verneforskrifter. Leveransen til KLD ligger vedlagt.

Oppsummert, så har vi anbefalt totalt 14 verneforskrifter for revisjon: 11 nasjonalparker, 2 landskapsvernområder og 1 naturreservat. I tillegg har vi anbefalt revisjon av naturreservater med behov for utvidet periode for ferdselsforbud av hensyn til fugl.

Vi har i oppdraget innhentet innspill fra Statsforvalteren og forvaltere for nasjonalpark- og verneområdestyrer (avgrenset til dere som forvalter eldre nasjonalparker/store landskapsvernområder). Tusen takk for alle innspill, det har blitt mye brukt under arbeidet og har vært et viktig bidrag i å sortere ut forskriftene som bør revideres først.

Vi valgte til slutt ut de områdene vi identifiserte å ha størst behov for endringer. Endringsbehovet besto da av en kombinasjon av opprydding i forskriften og behov for endring i restriksjonsnivå.

Det var meldt inn mange fler forskrifter enn de som til slutt ble anbefalt for revidering. Enkelte revisjonsbehov er felles for alle eldre forskrifter og har ikke gått videre av den grunn. Andre innmeldte revisjonsbehov er dekket av forskriften selv om det er ønskelig med en mer presis ordlyd, slik som problemstillingen med at ordet drone mangler i bestemmelse om forbud mot modellfly. Det ble også meldt inn behov for strengere regulering i enkelte landskapsvernområder av hensyn til dyrelivet, dette åpner ikke hjemmelen i NML (§ 36. landskapsvernområder) for, så disse har ikke blitt anbefalt for revisjon da det vil kreve endring av verneform. Unntaket er Setesdal-Vesthei Ryfylkeheiane, der villreinhensyn veide tungt, samtidig som det også var andre betydelige revisjonsbehov i forskriften. Noen innmeldte områder var også i prosess under supplerende vern "Bevaring av verdifull natur" – disse er ikke meldt videre da en forskriftsgjennomgang/revisjon vil skje i forbindelse med verneprosessene der.

Videre prosess. Nå ligger forslaget hos KLD, som skal vurdere om det skal gis nye oppdrag om forskriftsrevisjon og i så fall for hvilke områder.

Med vennlig hilsen,
Line-Kristin Larsen
Seniorrådgiver verneområdeseksjonen
Miljødirektoratet
Tlf. 97643455

Identifiserte endringsbehov
Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften erstattes med en henvisning til naturmangfoldloven § 48.
I landskapsvernområder vil det være behov for å endre forskrifter som regulerer ferdsel til fots, jf.
I landskapsvernområder hvor verneformålet inkluderer vern av arter, bør det vurderes om det bør endres verneform på hele eller deler av området.
Forskrifter om nasjonalparker som mangler bestemmelser om vern og beskyttelse av dyrelivet, herunder forbud mot unødig forstyrrelser bør få slike bestemmelser, jf. naturmangfoldloven § 35 hvor det står at dyrelivet skal beskyttes i
Ta ut forskriftsbestemmelser som gir myndighet til Miljødirektoratet eller andre til å gi generelle bestemmelser (forskrifter) som ikke er hjemlet i loven (f.eks. adgang til å regulere beite og ferdsel).
Vurdere endringer i verneform eller oppheving av forskrifter for vernekategorier som ikke er videreført i naturmangfoldloven (naturminner og plante- og dyrelivsfredninger).
Endre dato for ferdselsforbud der disse er utilstrekkelige.
Regulere båndtvang for hund evt. oppdatere bestemmelser om dette i områder der dette er en trussel mot verneformålet.
Regulere aktiviteter som er en trussel mot verneverdiene.
jakt.
Forskrifter som skiller mellom kommersiell og ikke-kommersiell ferdsel endres for å likestille organisert ferdsel.
Eventuelt klargjøre at el-sykling følger reglene for motorferdsel og ikke sykling.
Bestemmelser om motorferdsel for utfrakt av felt vilt oppdateres med dagens praksis.
Oppdateringer av bestemmelser om hogst, uttak av ved og bålbrenning der bestemmelsene er uklare/utilstrekkelige for verneformålet.
Regulere droner, herunder klargjøre dette for verneområder som har et forbud mot bruk av modellfly.
Publisere vernekart i Lovdata
Endre forskriftsstuktur fra kapitler til paragrafer i samsvar med gjeldende forskriftsteknikk
Klargjøre forholdet til skjøtsel i § 47
Ta inn spesifiserte bestemmelser om hva forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til for vanlige behov, slik at det unngås regelmessig bruk av § 48 for slike formål.

Nasjonalparkforskrifter	Årstall forskrift (sist Prioritet	
Forskrift om fredning av Anárjoga álbmotmeacci/Anárjohka nasjonalpark	1971 (2001)	1
Forskrift om utlegging til nasjonalpark et område av statens grunn, Storskogen, Rag	1971	1
Forskrift om vern for Reisa nasjonalpark	1986 (2003)	1
Forskrift om vern av Jostedalsbreen nasjonalpark	1991 (2018)	1
Forskrift om verneplan for Forollhogna med tilliggende dalfører	2001 (2013)	1
Forskrift om vern for Hardangervidda nasjonalpark	2002 (2013)	1
Forskrift om verneplan for Stabbursdalen	2002 (2013)	1
Forskrift om verneplan for Verdal-Snåsa-Lierne. Vern av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark	2004	2
Forskrift om verneplan for Verdal-Snåsa-Lierne. Vern av Lierne nasjonalpark	2004	2
	2004	2
Forskrift om vern av Seiland nasjonalpark	2006	2
Forskrifter for landskapsvernområder	Årstall forskrift (sist Prioritet	
Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde	2000	1
naturminne	2003	1
Forskrifter for naturreservat	Årstall forskrift (sist Prioritet	
Forskrift om fredning for Grandefjæra våtmarksreservat	1983	1
Endring av periode for ferdselsforbud i naturreservater med fugl som verneformål		1

Oppdrag 38. Miljødirektoratets tilrådning til Klima- og miljødepartementet om hvilke eldre verneforskrifter som bør prioriteres for revidering.

September 2025

Innhold

Bakgrunn	3
1. Innledning.....	3
2. Revisjonsbehovene	4
2.1 Generelle tilpasninger til naturmangfoldloven.....	4
2.2 Nasjonalparker	5
Nasjonalparker som prioriteres for revisjon.....	5
2.3 Landskapsvernområder	6
2.3.1 Landskapsvernområder hvor det er behov for et sterkere artsvern pga. verneformålet, herunder hvor det er utfordringer med ferdsel.....	6
2.3.2 Landskapsvernområder med dyrelivsfredning og/eller plantelivsfredning.....	7
2.3.3 Revisjon av forskrifter som innehar bestemmelser som er i direkte strid med naturmangfoldloven § 36	7
2.3.4 Landskapsvernområder med særlig gamle og uklare forskrifter.....	7
2.3.5 Landskapsvernområder som prioriteres for revisjon	7
2.4 Naturreservater	8
2.4.1 Ferdselsregulering av hensyn til fugl.....	8
2.4.2 Regulering av skogsdrift i naturreservater	9
2.4.3 Naturreservat som prioriteres for revisjon	9
2.5 Dyre- og plantelivsfredning	9
2.6 Fredning av livsmiljøer og biotopvern.....	10
2.7 Naturminner	10
2.8 Eldre verneområder uten forskrift	11
3 Prioritering av områder og videre prosess	11
3.1 Forskrifter listet opp i vedlegg 2.....	11
3.2 Endring av periode for ferdselsforbud.....	12
3.3 Øvrige revisjonsbehov.....	12

I Norge har vi vernet natur i over 100 år, alle verneområder er vernet i sin tid og i sin kontekst med ulike lovverk og føringer fra politisk hold. I dette oppdraget har vi vurdert hvilke eldre forskrifter som bør revideres for å ta vare på verneverdiene. Eldre forskrifter er i dette oppdraget definert som alle forskrifter vedtatt før naturmangfoldloven. Vi har via Statsforvalterne og nasjonalparkstyrene v/verneområdeforvaltere fått tilbakemelding på forskrifter med særskilt behov for revidering.

Revisjonsbehovet må sees opp mot formålet til det enkelte verneområdet, men også formålet med verneformen jf. naturmangfoldloven kapittel V. I tillegg til revisjonsbehov som er direkte knyttet til ivaretagelse av verneverdiene, som f.eks. manglende eller svake forbudsbestemmelser, belyser vi et generelt oppryddingsbehov i gamle forskrifter.

Revisjonsbehovet i de prioriterte områdene er derfor kombinasjon av ivaretagelse av verneformål og et behov for opprydding. Dette er redegjort for under de ulike kategoriene i besvarelsen.

Vi anbefaler revisjon av 14 konkrete forskrifter. Denne prioriterte listen over områder fremgår av vedlegg 2. I tillegg anbefaler i revisjon av de resterende verneområdene som har behov for endring av periode for ferdselsforbud av hensyn til fugl.

Bakgrunn

Oppdraget har bakgrunn i Miljødirektoratets leveranse til KLD fra tildelingsbrevet i 2024 (oppdrag 7), der direktoratet fikk i oppgave å belyse ulike tiltak som ville kunne bidra til å opprettholde verneverdiene i verneområder på lang sikt.

Leveransen pekte blant annet på at gamle verneforskrifter ikke nødvendigvis er tilpasset nye aktiviteter i verneområdene, og at det er et revideringsbehov.

Det ble blant annet pekt på at ferdselsforbud av hensyn til fuglelivet bør endres i gamle verneforskrifter slik at de er tilpasset dagens trekketidspunkter som har endret seg med et klima i forandring.

Oppdrag 38 er utformet slik:

Lage prioritert liste over hvilke gamle verneforskrifter som bør revideres slik at de tilstrekkelig grad ivaretar verneverdiene, og hvilken rekkefølge det bør gjøres i.

1. Innledning

Vi har i oppdraget funnet det naturlig å ta utgangspunkt i forskrifter som er vernet før naturmangfoldloven trådte i kraft, men på bakgrunn av det store antallet forskrifter har vi ikke kunnet gjøre en gjennomgang av alle eldre forskrifter. Vi har i oppdraget prioritert en gjennomgang av alle forskrifter for nasjonalparker vernet før naturmangfoldloven. Disse verneområdene omfatter store naturarealer og forskriftsendringer forventes å gi stor effekt for bevaring av naturverdier.

For andre verneområder har vi valgt å løfte frem noen forhold som vi mener bør prioriteres i det kommende revisjonsarbeidet. Det bør blant annet prioriteres å revidere verneområder i vernekategorier som ikke er videreført i naturmangfoldloven eller hvor vernekategorien er

endret på en slik måte at det kan være motstrid med tidligere forskrifter. Besvarelsen gir et visst anslag over arbeidsomfanget omfang ved at antallet verneområder i slike kategorier er angitt. Videre må arbeidet sees i sammenheng med andre aktuelle oppdrag. Her vil særlig villreinoppdragene, pågående verneprosesser under bevaring av verdifull natur og oppdrag knyttet til endringer i tidsrom for ferdselsforbud i sjøfuglområder være prosesser å se hen til. I forbindelse med slike prosesser bør det prioriteres en revisjon av alle delene av forskriften slik at ordlyden i forskriftene i størst mulig grad samordnes. Eksempelvis er det mange ulike formuleringer knyttet til ferdselsforbud og forbud mot bestemte aktiviteter, som er ment å omfatte det samme. At ordlyden er ulik, kan virke forvirrende for publikum, og kan i noen grad også innebære forskjeller i restriksjoner.

Vi har i oppdraget innhentet innspill fra Statsforvalteren hvor de er bedt om å melde inn verneområder med forvaltningsutfordringer knyttet til verneforskriftene med en kort begrunnelse. Forvaltere for nasjonalpark- og verneområdestyrer har også fått anledning til å melde inn hva de anser som revisjonsbehov i forskrifter som de forvalter.

Bevaring av verdifull natur

Forskrifter som er i prosess for utvidelse av verneområdet eller endring av verneform under oppdrag for "Bevaring av verdifull natur" er ikke prioritert i dette oppdraget. Vi forutsetter at endringer i verneforskriftene blir vurdert og endret som del av disse prosessene.

2. Revisjonsbehovene

Utover tilpasninger til gjeldende lov, er det behov for å rette opp i feil og uklarheter i vernebestemmelsene som har oppstått som følge av at tiden har endret seg. Andre revisjonsbehov knytter seg til å endre eller å ta inn nye bestemmelser for bedre å ivareta verneformålet. Endel gamle forskrifter har også en gammeldags struktur med kapitler, hvor det er behov for å oppdatere forskriften med paragrafer. Vi har laget en liste over identifiserte revisjonsbehov i vedlegg 1.

For å ivareta verneverdiene og verneformålet på lang sikt er det nødvendig at forskriftene har bestemmelser som er klare og som kan håndheves. Rydding i uklare forskrifter bidrar dermed også til å opprettholde verneverdiene. Bruk av overtredelsesgebyr og straff, er viktig virkemiddel for å sørge for etterlevelse av vernebestemmelser, noe som krever klare bestemmelser. Gode og klare bestemmelser gjør forvaltningen forutsigbar for publikum og understøtter en effektiv og god forvaltning.

Når en forskrift revideres, må ny forskrift hjemles i naturmangfoldloven. Dette innebærer at det for en del forskrifter vil kunne være behov for ganske store endringer. I særlige tilfeller med kun mindre endringer og ikke oppdatering av forskriften som sådan, kan det være aktuelt med tilføydd hjemmel i naturmangfoldloven. I det videre vil vi gjennomgå hvilke prioriteringer som bør gjøres for hver enkelt vernekategori.

2.1 Generelle tilpasninger til naturmangfoldloven

Det følger av naturmangfoldloven § 77 at lovens § 48 og § 47 gjelder for eldre verneforskrifter.

Det innebærer at § 48 gjelder i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen som står i eldre verneforskrifter. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i de gamle verneforskriftene må endres, og erstattes med en henvisning til naturmangfoldloven § 48.

En del eldre forskrifter har bestemmelser om at forvaltningsmyndigheten kan gjøre tiltak av hensyn til verneformålet. Det kan i noen tilfeller være uklart om disse bestemmelsene går lengre enn § 47. Ettersom § 47 også gjelder for eldre verneforskrifter, bør forholdet til § 47 klargjøres ved en henvisning eller ved å ta ut slike bestemmelser slik at dette kun reguleres i loven.

En del forskrifter gir myndighet til Miljødirektoratet og andre myndigheter til å gi generelle bestemmelser. Dette gjelder f.eks. adgang til å regulere beite og ferdsel. Slike bestemmelser er i strid med naturmangfoldloven § 34 om hvem som skal fastsette bestemmelser i verneområdene. Slike bestemmelser må derfor tas ut av forskriftene.

2.2 Nasjonalparker

Vi har 41 nasjonalparker på fastlandet, hvorav 27 er vernet før naturmangfoldloven.

Vernekategorien nasjonalpark er videreført i naturmangfoldloven uten at det er større endringer når det gjelder hva forskriften kan gi bestemmelser om.

Vi har gjennomgått nasjonalparkforskriftene vernet før naturmangfoldloven. For nasjonalparker har vi gjort en vurdering av hvilke forskrifter som har et særlig behov for revisjon.

Blant disse har vi særlig to forskrifter fra 1971 med mange feil og henvisning til myndigheter som ikke lenger finnes. Forskriftene har også en del uklare bestemmelser i tillegg til generelle revisjonsbehov for forskrifter vernet før naturmangfoldloven.

Vi har også identifisert at det er fire nasjonalparkforskrifter som ikke har bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet. Disse er også tatt med i den prioriterte listen, ettersom naturmangfoldloven § 35 forutsetter slike bestemmelser.

Vi har i tillegg en nasjonalpark som har særlig liberale bestemmelser om motorferdsel og 4 nasjonalparker som mangler droneforbud.

Nasjonalparker som prioriteres for revisjon

I denne oversikten har vi gitt en kort begrunnelse for hvorfor disse nasjonalparkene anbefales først for revisjon. Vi understreker at begrunnelsen ikke gir en fullstendig oversikt over hvilke endringer som er aktuelle. Vi viser i den forbindelse til kapittel 2 og at det må gjøres en nærmere gjennomgang opp mot forskriftsmalen når revisjonsarbeidet igangsettes.

Rago nasjonalpark og Anárjoga álbmotmeacci/Anárjohka nasjonalpark

Verneforskriftene er fra henholdsvis 1971 og 1975 og har flere bestemmelser som er uklare. Myndigheter som det henvises til i forskriften eksisterer ikke lenger. Verneforskriftene mangler ferdselsbestemmelser og dispensasjonsbestemmelser for motorferdsel. I tillegg har oppsynet og reindrifta direkte adgang til å oppføre bygninger. Det mangler videre et forbud mot bruk av droner.

Reisa nasjonalpark

Verneforskriften er fra 1986. Det er behov for rydding i utdaterte bestemmelser, slik som delegering av myndighet til Statens skoger. Forskriften mangler dyrelivsfredning og det er ingen regulering av organisert ferdsel, med unntak av forbud mot idrettsarrangementer. Mangler forbud mot droner.

Jostedalsbreen nasjonalpark

Forskriften mangler dyrelivsfredning og bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet. Det er ingen regulering av ferdsel og det mangler forbud mot droner.

Forollhogna nasjonalpark

Forskriften mangler dyrelivsfredning og bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet.

Hardangervidda nasjonalpark

Bestemmelser om motorferdsel i nasjonalparken legger til rette for mye motorferdsel i nasjonalparken. Dette motvirker verneformålet og skaper bl.a. utfordringer for villrein.

Stabbursdalen nasjonalpark

Forskriften mangler dyrelivsfredning og bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet.

Blåfjella-Skjækerfjella, Lierne, Ånderdalen og Seiland nasjonalparker

Forskriftene mangler droneforbud

2.3 Landskapsvernområder

Vi har totalt 195 landskapsvernområder, og 171 av disse er vernet før naturmangfoldloven. Av de 171 er 60 landskapsvernområder kombinert med andre verneformer; biotopvern, plante- og dyrelivsfredning eller bare dyrelivs- eller plantelivsfredning..

Det følger av naturmangfoldloven § 77 at naturmangfoldloven § 36 andre ledd gjelder for eldre verneforskrifter. Det følger av § 36 andre ledd at det i forskriften kan gis bestemmelser om hva som alene eller sammen med andre tiltak kan endre landskapets særpreg eller karakter vesentlig, om krav til landskapsmessig tilpassing, og om ferdsel som ikke skjer til fots.

Med naturmangfoldloven ble det fastsatt at landskapsvernkategorien skulle rendyrkes til å ivareta landskapet. Restriksjonsnivået i en del eldre landskapsvernområder er strengere enn det naturmangfoldloven § 36 legger opp til. Verneformålet kan være knyttet til ivaretagelse av enkeltarter og bestemmelsene kan ha reguleringer av hensyn til disse.

På grunn av det store antallet landskapsvernområder, har vi ikke hatt mulighet til å gjøre en systematisk gjennomgang av alle landskapsvernområdene for å se hvilke landskapsvernområder som bør prioriteres først.

Vi vil likevel løfte frem hvilke typer revisjonsbehov som vi mener bør prioriteres i det videre.

2.3.1 Landskapsvernområder hvor det er behov for et sterkere artsvern pga. verneformålet, herunder hvor det er utfordringer med ferdsel.

Vi har landskapsvernområder hvor det ut fra verneformålet kan være behov for vern av arter utover det naturmangfoldloven § 36 hjemler (selv om de ikke har plante- og dyrelivsfredning som nevnt over). Gjennom nasjonalparkplanen ble det bl.a. vernet større landskapsvernområder som kunne vært vernet som nasjonalparker dersom vilkårene for nasjonalpark var oppfylt.

Som følge av stadig mer friluftslivsaktivitet får vi innspill om behov for å kunne styre og regulere ferdselen, blant annet i landskapsvernområder. Regulering av ferdsel er særlig aktuelt for landskapsvernområder med villrein. Hos villreinen er effekten av forstyrrelser fra ferdsel godt

dokumentert og vi vet hvordan ferdsel skaper barrierer for villreinens naturlige trekk mønster mellom beite- og kalvingsområder. Med ansvar for en av Europas siste villreinbestander har Norge et særskilt ansvar for å ivareta arten og det er et pågående arbeid for å forbedre tilstanden for villrein gjennom egen stortingsmelding, tiltaksplaner m.m. I villreinoppdrag 2.2 ble Miljødirektoratet bedt om en overordnet vurdering av behov for endringer i verneforskrifter i verneområder med villrein.

Vi har med ett unntak ikke foreslått konkrete verneforskrifter for revisjon på grunnlag av villreinhensyn under dette oppdraget, da et forslag til revisjonsbehov vil innebære mer grundige vurderinger blant annet hos Statsforvalteren basert på utfordringer for villrein i konkrete villreinområder og ut fra arbeidet med tiltaksplaner og kunnskapsgrunnlaget for kvalitetsnormen. Vi mener derfor at en vurdering av revisjonsbehov bør følges opp i egen prosess basert på funnene i leveransen for oppdrag 2.2.

2.3.2 Landskapsvernområder med dyrelivsfredning og/eller plantelivsfredning

Vernekategoriene dyrelivsfredning og plantelivsfredning er ikke videreført i naturmangfoldloven. Dette betyr at det ikke er aktuelt å videreføre dyrelivsfredning og/eller plantelivsfredning når slike fredninger tas opp til revisjon. Det må da vurderes nærmere om det er behov for å endre vernekategori for hele eller deler av disse landskapsvernområdene for fortsatt beskyttelse av enkeltarter eller om vernekategorien landskapsvern er tilstrekkelig. Dette må vurderes konkret for hvert enkelt landskapsvernområde. Det er i alt 58 slike områder ifølge Naturbase.

2.3.3 Revisjon av forskrifter som innehar bestemmelser som er i direkte strid med naturmangfoldloven § 36

Vi har ingen fullstendig oversikt over verneområder som har bestemmelser som er direkte i motstrid med § 36.

Det er grunn til å tro at det er få landskapsvernområder med regulering av ferdsel til fots som ikke kan videreføres, men dette bør undersøkes nærmere. I tilfeller der landskapsvernet er kombinert med biotopvern, kan regulering av ferdsel til fots fortsatt videreføres.

2.3.4 Landskapsvernområder med særlig gamle og uklare forskrifter.

På bakgrunn av det store antallet landskapsvernområder har vi ikke klart å identifisere hvilke forskrifter som på grunn av uklare regler har særlig stort revisjonsbehov.

En mulig revisjonsprosess kan ta utgangspunkt i de eldste forskriftene først. Det kan nevnes at vi har 10 landskapsvernområder som er vernet på 1970-tallet.

2.3.5 Landskapsvernområder som prioriteres for revisjon

Blant de innmeldte landskapsvernområdene var det to forskrifter med særskilt behov for revisjon; Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde og Jærstrendene landskapsvernområde med biotopfredninger og naturminne. Forskriftene har revisjonsbehov som faller inn under flere av de prioriterte behovsområdene listet i kapittel 2.3.1 til 2.3.4.

Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde

Verneområdet utgjør svært viktige vinterbeiteområder og trekkpassasjer for villrein. I forskriften er det bestemmelser om ferdselsforbud deler av året av hensyn til villrein (kap. IV punkt 4.2).

Ettersom dette ferdselsforbudet ikke lenger kan hjemles i naturmangfoldloven § 77, jf. § 36, mener vi at det haster med å revidere denne forskriften. Det er i tillegg behov for en generell gjennomgang av forbudsbestemmelser, deriblant bedre regulering av motorferdsel.

Jærstrendene landskapsvernområde

Forskriften har behov for opprydding med hensyn til verneformer i kombinasjon med utdaterte og uklare bestemmelser som ikke er tilpasset dagens aktivitetsnivå. Forskriften består av en rekke verneformer, med fuglefredning, plantefredning og geologisk naturminne i tillegg til landskapsvern. Statsforvalteren har i lengre tid meldt inn behov for forskriftsrevisjon for å kunne ivareta verneverdiene i et område med svært høy aktivitet fra både friluftsliv, jordbruk og vannsportaktivitet. Jærstrendene utgjør viktige rasteplass for de internasjonale fugletrekkene, samtidig som det er svært mye brukt som tur og friluftslivsområde. Vi mener derfor området bør prioriteres for forskriftrevisjon.

2.4 Naturreservater

Vi har 2672 naturreservater på fastlandet som dekker mange ulike verneformål. Av disse er 1013 naturreservater vernet etter naturmangfoldloven og det er dermed et stort antall naturreservater som er vernet før naturmangfoldloven trådte i kraft.

I naturreservater kan det fastsettes strenge restriksjoner beroende på verneformålet. Etter naturmangfoldloven § 37 kan et naturreservat totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. For naturreservater er det ikke behov for spesielle tilpasninger til naturmangfoldloven utover det som er nevnt over av generelle tilpasninger som gjelder for alle vernekategorier.

Utover å gjøre generelle tilpasninger, kan revisjonsbehovene i naturreservater også knytte seg til å revidere eldre forskrifter hvor tiden har endret seg og det er behov for å regulere nye aktiviteter eller gjøre endringer i de reguleringene som allerede følger av forskriften.

Verneformen er videreført, en enkel oppdatering vil være å hjemle områdene i naturmangfoldloven. Ytterligere revisjoner bør trolig gjøres for de tematiske verneplanene hver for seg, eventuelt på bakgrunn av årstall og/eller fylkesvis.

På grunn av det store antallet naturreservater, har vi ikke hatt mulighet til å gjøre en systematisk gjennomgang av alle naturreservatene for å se hvilke områder som bør prioriteres først. Basert på innmeldingene fra Statsforvalterne er det likevel ett verneområde vi mener bør prioriteres i det videre. Det er videre to forhold som gjelder for mange verneforskrifter, som vi vil løfte frem som aktuelle for revisjon. Det ene er behov for å endre tidsrom for ferdselsforbud i verneområder med fugl som verneformål og eventuelt at ferdselsforbud mangler. Det andre er manglende regulering av skogsdrift, inkludert motorferdsel i forbindelse med skogsdriften.

2.4.1 Ferdelsregulering av hensyn til fugl

I vår gjennomgang ser vi at forvaltningsmyndigheten har meldt inn behov for endring av periode for ferdselsforbud for mange naturreservater med fugl som verneformål. Dette gjelder hovedsakelig naturreservater, men også fuglefredningsområder.

Det er allerede pågående prosesser med vurdering av ferdselsrestriksjoner i sjøfuglreservater: Gjennomgang av ferdselsreguleringene i sjøfuglreservater i Oslofjorden (2024), og gjennomgang av øvrige sjøfuglreservater (2025). Oppdragene er forankret i Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden

(tiltak T28) og nasjonal handlingsplan for sjøfugl og regjeringen vil punktet: Vurdere endringer i ferdselsreguleringene i prioriterte sjøfuglreservater langs norskekysten.

Lignende forankring mangler for øvrige naturreservater med fugl som verneformål, men revisjonsbehovet er tilsvarende i disse naturreservatene ettersom endring i trekketider og hekketidspunkt på grunn av klimaendringer er en generell utfordring. Vi anbefaler at resterende naturreservat med denne utfordringen identifiseres og vurderes for forskriftsrevisjon. Se nærmere omtale av prosess under kapittel 3.

2.4.2 Regulering av skogsdrift i naturreservater

Det er i en del naturreservater åpnet for skogsdrift, dette gjelder bl.a. for en del verneområder opprettet under de tematiske verneplanene for myr og kvartærgeologi. I en del tilfeller har disse områdene naturkvaliteter knyttet til skog. Vi har ikke foreslått konkrete verneforskrifter innen denne kategorien for revisjon, da en slik prioritering bør inngå som en vurdering under det pågående arbeidet med frivillig vern av skog.

2.4.3 Naturreservat som prioriteres for revisjon

Reservater med behov for endring i periode for ferdselsforbud

Vi anbefaler en samlet prosess for forskrifter med behov for denne typen revisjon

Grandefjæra naturreservat

Grandefjæra naturreservat består av et stort gruntvannsområde med mudderbunn, skjellsand og kalkalgebunn. Som et marint våtmarksområde har området nasjonal og internasjonal betydning, og har status som Ramsarområde.

Behovet for revisjon er knyttet til manglende regulering av høsting i forskriften. Uregulert høsting i kommersiell regi har et ukjent skadeomfang, men har potensielt betydelige negative virkninger på verneverdiene. Statsforvalteren i Trøndelag rapporterer blant annet om bekymringsfullt lave forekomster av strandsnegl i Grandefjæra. På bakgrunn av områdets biologiske betydning, kombinert med potensialet for negativ påvirkning fra kommersiell høsting prioriter vi dette naturreservatet for revisjon.

2.5 Dyre- og plantelivsfredning

Naturvernloven hadde i §§ 13 og 14 særskilte hjemler for fredning av viltvoksende plantearter eller plantesamfunn og dyrearter eller dyresamfunn som er sjeldne eller står i fare for å forsvinne, og for fredning av pattedyr og fugler i et område som har særlig betydning som tilholdssted for en rekke arter. Fredningene er omtalt som fuglefredningsområde, fuglelivsfredning, dyrefredningsområde, dyrelivsfredning eller plantefredningsområde. Svært mange av dyre- og plantefredningsområdene har i tillegg vern av livsmiljø etter naturmangfoldloven § 9. Noen områder har vern av livsmiljø for deler av området, men har et omkringliggende område med kun dyrelivsfredning

Bestemmelser om vedtaksfredning av dyre- og plantelivet er erstattet av naturmangfoldlovens bestemmelser om artsforvaltning. Etter forvaltningsprinsippet i § 27 skal høsting og annet uttak av naturlig viltlevende dyr følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov. I tillegg kan arter beskyttes særskilt gjennom § 23 om prioriterte arter eller gjennom at naturtyper utvelges etter § 52.

De aktuelle forskriftene med plante- og/eller dyrelivsfredninger som ikke er kombinert med fredning av livsmiljø (biotopvern) bør derfor vurderes for vern i en annen vernekategori eller særskilt beskyttelse gjennom andre bestemmelser i naturmangfoldloven. Der slike fredninger er kombinert med andre verneformer, f.eks. vern av livsmiljøer etter naturvernloven eller biotopvern etter viltloven, vil trolig den andre verneformen som hovedregel vil være tilstrekkelig. Dette med unntak av landskapsvernområder, som kan ha behov for et sterkere artsvern som følge av verneformålet. Se mer om dette i kap. 2.3 om landskapsvern.

Hvor mange områder med kun plante- og/eller dyrelivsfredning som finnes har vi ikke identifisert nå, dette krever en gjennomgang av hver enkelt verneforskrift ettersom disse fredningene ikke er entydig kategorisert i Naturbase.

2.6 Fredning av livsmiljøer og biotopvern

Vi har 52 biotopvernområder som er hjemlet i viltloven. Videre har vi en rekke dyrefredningsområder, plantefredningsområder og områder med kombinert plante- og dyrelivsfredning vernet etter naturvernloven, hvor også livsmiljøet er vernet etter naturvernloven § 9. Vi har ikke et tall på hvor mange slike fredninger vi har etter naturvernloven ettersom disse ikke er entydig kategorisert i Naturbase.

Naturmangfoldloven § 38 om biotopvern erstatter tidligere bestemmelser om vern av artenes livsmiljøer og biotoper i naturvernloven § 9, viltloven § 7 og lakse- og innlandsfiskloven § 7. Etter naturmangfoldloven § 38 kan det fastsettes forbud mot virksomhet og ferdsel som kan påvirke eller forstyrre arten eller dens livsbetingelser. Vi antar at restriksjonene i gamle biotopvernområder kan hjemles i § 38. Imidlertid krever § 38 at de bestemte artene som biotopvernet gjelder angis. For eldre forskrifter er det ofte ikke angitt hvilke bestemte arter som vernet skal ivareta, men artsgrupper, slik som fuglelivet. For noen av de eldre biotopvernområdene kan det derfor også være at det er aktuelt å vurdere om området bør vernes som naturreservat.

Eldre biotopvernområder bør revideres slik at de oppdateres til naturmangfoldloven og hjemles i § 38. Samtidig er det aktuelt å vurdere om forskriftene har riktige restriksjoner sett ut fra dagens forhold, for eksempel om tidsperioden for ferdselsforbudet bør endres.

2.7 Naturminner

Naturminner er en vernekategori som ikke er videreført i naturmangfoldloven. Vi har i dag 235 naturminner¹. Disse omfatter først og fremst geologiske forekomster og trær/tregrupper fredet som botaniske naturminner. Disse verneområdene må gjennomgås for å vurdere om de bør oppheves eller vernes som andre vernekategorier. Geologiske naturminner kan være aktuelt å verne som naturreservat. For trær og tregrupper er det aktuelt å vurdere om noen av områdene bør oppheves fordi de ikke lenger anses å ha et særskilt behov for beskyttelse etter naturmangfoldloven, eller om det fortsatt er behov for vern eller beskyttelse etter annet regelverk. I NOU står det *Vernekategorien naturminne synes i dag ikke lenger å fange opp noe behov som ikke også kan dekkes av andre vernekategorier eller av plan- og bygningsloven eller granneloven*

¹ Naturbase

med de endringer utvalget foreslår. Utvalget foreslår derfor at bestemmelsen ikke videreføres. De naturminnefredningene som alt er vedtatt, bør bli stående med samme rettsvirkning som før, inntil vernet eventuelt blir opphevet eller gjort om til en annen vernekategori.

For naturminnene må det først identifisert hvilke naturminner som er aktuelt for vern i en annen vernekategori og hvilke som kan oppheves fordi de ikke lenger fyller et vernebehov etter naturmangfoldloven.

2.8 Eldre verneområder uten forskrift

Det finnes totalt 182 verneområder som er vernet før den første naturvernloven fra 1970¹. Blant disse er det enkelte områder som ikke har en verneforskrift eller som har en verneforskrift uten hjemler for dispensasjon.

Under dette oppdraget har Statsforvalterne meldt inn følgende områder uten forskrift:

- Asker prestegård naturminne
- Vorma Dyrelivsfredning
- Jøndalsåsen med flere tjern og vann
- Kirkeneshalvøya dyrelivsfredning

Og følgende områder med forskrift, som mangler hjemler for dispensasjon:

- Kirkeneshalvøya dyrelivsfredning
- Nordkapp-fjellet og Hornvika, Måsøy og Kjeldvik naturfredning
- Andelven, Nessa og Risa naturfredning

Det er behov for revisjon av alle de gamle forskriftene fra før 1970. De bør gjennomgå med sikte på om det er ønskelig å videreføre vernet og eventuelt i hvilken vernekategori.

3 Prioritering av områder og videre prosess

3.1 Forskrifter listet opp i vedlegg 2.

Listen over prioriterte forskrifter i vedlegg 2 er rangert i to kategorier, der kategori 1 prioriteres høyest for revisjon. Verneforskriftene i kategori 2 består av nasjonalparker som mangler droneforbud, men som for øvrig har mindre revisjonsbehov. Dette er et forbud som burde gjelde alle nasjonalparker, og vi anbefaler at en forbudsbestemmelse om droner tas inn i disse forskriftene.

De innholdsmessige endringene i forskriftene foreslått for revisjon i vedlegg 2, vil være såpass omfattende at det må igangsettes en revisjonsprosess med medvirkning og høring. For områdene i kategori 1 bør revisjonen omfatte en fullstendig gjennomgang av forskriften, slik at den tilpasses naturmangfoldloven og oppdateres til dagens forskriftsmaler, i tillegg til de nødvendige endringene som kreves for bedre ivaretagelse av verneverdiene.

Ved revisjon av nasjonalparker eller store landskapsvernområder med omkringliggende verneområder, vil det være naturlig å kartlegge eventuelle revisjonsbehov i forskriftene også i de omkringliggende verneområdene.

For områdene i kategori 2 er det primært nødvendig å få inn en bestemmelse om droneforbud.

Vi anbefaler at revisjon igangsettes gjennom standard prosedyre for forskriftsrevisjon så raskt det lar seg gjøre.

3.2 Endring av periode for ferdselsforbud

Endring av periode for ferdselsforbud er prioritert i kategori 1 da vi regner en slik endring til å ha stor betydning for verneverdiene. Disse forskriftene bør behandles i et eget løp som en forlengelse av pågående prosesser i sjøfuglreservater.

Revisjonen av sjøfuglreservatene var begrenset til endring av periode for ferdselsforbud fra 15. april - 15. august til 15. mars - 15. august. Ideelt sett bør disse forskriftene tilpasses til naturmangfoldloven. Ordlyden bør også samordnes, slik at bestemmelser som er ment å regulere det samme, er likt utformet. Samtidig var begrensningen til endring i ferdselsforbudsperiode en forutsetning for å kunne gjennomføre revisjonen av ett svært stort antall verneområder i Oslofjorden. Dette muliggjorde en effektiv prosess med stor nytte for naturen. For å muliggjøre revisjon av et større antall verneforskrifter anbefaler vi derfor å begrense endringen til periode for ferdselsforbud.

3.3 Øvrige revisjonsbehov

Vi anbefaler at det settes i gang en prosess for å oppdatere verneområder som mangler forskrift eller hjemler for dispensasjon, slik at det er mulig å forvalte disse områdene etter intensjonen med vernet. I praksis vil en slik revisjon bli sammenlignbar med oppstart av ny verneplan. For disse eldre vernevedtakene må det vurderes om det er ønskelig å videreføre vernet og eventuelt i hvilken vernekategori.

Det er et stort etterslep på oppdatering av eldre forskrifter for å en generell tilpasning til naturmangfoldloven. Hensynet til at regelverket skal være enhetlig og gjenkjennelig tilsier at alle oppdateres etter ny mal. Eldre forskrifter med mange uklarheter har et særlig behov for en ny forskrift.

Det kan gjøres en generell oppdatering i gamle forskrifter begrenset til tilpasninger til naturmangfoldloven som ikke krever høring, som kan gjennomføres gjennom vedtak uten en prosess i forkant. Det vil avhjelpe en del på etterslepet.